По конфіскаті наклад другий

Ч. 159 (14.990). Львів, субота 23. липня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Посол д-р Степан Баран у Митрополита Діонізія.

В четвер 21. ц. м. вполудне голова Автокефальної Православної Церкви в Польщі Митрополит Діонізій приняв на довшій авдієнції посла на сойм д-ра Степана Барана. Темою розмови було сучасне положення Православної Церкви на Холмщині і Підляшші, де в часі двох останніх місяців цього року збурено з приказу місцевих повітових старостів 112 православних церков і йде дальше акція бурення. Крім цього спалено там у цьому часі в злочинний спосіб без викриття підпалячів три православні церкви. В цій справі пос. д-р Ст. Баран вніс велику інтерпеляцію на пленарному засіданні сойму 21. ц. м. до голови ради міністрів, яку на томуж засіданні принято після попередньої основної цензури віцемаршалком сойму Шецлем.

Відслонення памятника в честь поляглих австралійських вояків

І ВІДІЗД КОРОЛІВСЬКОЇ ПАРИ.

Відвідини королівської пари у Франції закінчилися в пятницю пополудні в містечку Віер Бретоно, де король відкрив памятник у честь поляглих вояків, що прибули на фронт з Австралії. Король привитав президента, як на своїй території, бо Франція вважає цей цвинтар австралійською землею.

По церемонії та зложенні вінків король та королева відїхали в напрямі Кале, де всіли на свій яхт, а президент Франції повернувся до Парижа. Таким чином остання зустріч короля і президента відбулася у Віер Бретоно, у стіп памятника в честь поляглих вояків підчас світової війни і неначе на спільній французько-англійській землі.

Король Юрій VI. відбирає дефіляду французької армії.

Учора рано приїхав англійський король у товаристві президента Франції до Версай, де відбулася в його честь велика дефіляда французького війська. У дефіляді взяли участь військові частини з Парижа, відділи 20. Корпусу та кольоніяльні війська. З приводу великої spеки обмежили летунську дефіляду до переїзду мисливських літаків, що летіли зі скоpістю 470 кільометрів на годину.

БЕНКЕТ У ДЗЕРКАЛЬНІЙ САЛІ.

По дефіляді король і президент Франції прибули на королівський замок, де їх очікувала королева і дружина президента Франції. В год. 13-тій подали обід у дзеркальній салі, в якій був підписаний версайський трактат. Взяли в ньому участь король і королева, президент Лебрен, пані Лебрен, премієр Даладіє, заступник премієра Шотан, льорд Галіфакс, президент Сенату Жанене, посол Канади, члени французького уряду, президент Кайо, англійський амбасадор у Парижі, французький амбасадор у Льондоні, б. міністр Черчіль і много інших достойників. Служба, що подавала страви була у білих перуках, та в блакитно-червоних одягах.

ПРЕЗИДЕНТ ЛЕБРЕН ЗАПРОШЕНИЙ ДО ЛЬОНДОНУ.

Льондонське радіо подало до відома, що король Юрій VI. запросив президента Франції Лебрена приїхати з офіційною візитою до Льондону. Тому, що мандат президента Лебрена кінчиться дня 10. травня 1939. р., офіціяльна ревізита президента Лебрена і його жінки відбудеться вже в перших місяцях 1939 р.

КОРОЛІВСЬКИЙ ДАР БІДНИМ.

Король Юрій VI. вручив підчас ґарден парти (приняття в городі) у Баґателі президентові міста Парижа п. Прево-де-Льоне чек на сто тисяч франків призначений бідним міста Парижа.

ВІДЗНАЧЕННЯ ФРАНЦУЗІВ.

Анґлійський король надав премієрові Даладіє і міністрові закордонних справ Боне велику стяжку ордеру св. Михайла й св. Юрія. Заступник премієра Шотан, мін. внутрішніх справ Саро, міністр освіти Зе, шеф ґенерального штабу ґен. Гамлен, шеф адміралії віцеадмірал Дарлен, шеф летунства ґен. Віемен і французький амбасадор у Льондоні Корбен, отримали великий хрест королівського ордеру Вікторії.

ПАРИЗЬКА ЮРБА МАНІФЕСТУЄ В ЧЕСТЬ КОРОЛІВСЬКОЇ ПАРИ.

Вчора до пізної ночі парижани викликували безнастанно на балькон палати Ке д' Орсе англійського короля і королеву. Цілу ніч парижани перебували на вулицях Парижа подивляючи в останнє прегарні прикраси та захоплювалися красою штучних вогнів.

Повна однозгідність Франції й Анґлії.

Дипльоматичний редактор „Пті Парізієн" Люсієн Бурґес обговорює вислід розмови між премієром Даладіє, міністром Боне і льордом Галіфаксом. Він стверджує повну однозгідність обох великодержав в усіх питаннях і зокрема в чехословацькій справі. Польська телеґрафічна аґенція подає, що Париж і Льондон застановляються над справою евентуального арбітражу в чесько-німецькім конфлікті.

Заява Чемберлена в палаті громад про місію адютанта канцлера Гітлера.

Премієр Чемберлен у відповідь на запит одного посла в справі побуту у Льондоні капітана Відемана, заявив у палаті громад ось таке: Капітан Відеман відбув підчас свого короткого побуту в Льондоні інформативну розмову з міністром закордонних справ. Капітан Відеман не був приготований до вирішування якихнебудь проблем. Однак його звязки з міродайними німецькими колами дозволили йому зложити підчас розмови запевнення, що німецький уряд бажає полагоджати мирним шляхом усі актуальні справи.

Апоґей французько-анґлійської дружби.

„Дивна, і безсумніву найвеличавіша і найсвітліша нація в Европі, гідна подиву чи погорди, але ніколи індеферентности", писав про французів один із найвизначніших політиків Німеччини Вільгельма II. князь фон Більов у творі п. н. „Ді Дойче Політік", твір, що появився кілька років перед світовою війною.

Українське громадянство, перед війною — і тепер, мало вже нераз нагоду стояти перед якоюсь тяжкою до розвязки загадкою, коли річ іде про Францію.

Перед 1914-им р. ц. к. австрійське пресове бюро вчило український мозок політ. правд. Довоєнним українцям говорили, що Австро-Угорщина і Німеччина, дотого в союзі з Італією розібють в одну мить Францію, а німецький марш „Нах Паріс" — буде доконаним фактом кілька тижнів після проголошеної війни. Вже тоді була теорія про „бліцкріґ"! В додатку французи — так тоді балакали і так говорять у нас ще сьогодні — фізичні деґенерати, попросту на візочках їздять, бо ноги в них до нічого.

Очевидна річ: з живим трупом не треба було числитися, отже ми і махнули рукою на передвоєнну Францію.

Про Анґлію ми тоді взагалі мало думали, а зрештою: „Got strafe England"! Перемога Антанти — при такій політичній ставці — мусіла одночасно означати українську програму. Ми далекі від того, щоб критикувати тих передвоєнних українських політичних діячів, що ставили на німецько-австрійську карту, але дивне, що в довоєнному українському громадянстві не було ні одного політика, який був би заздалегідь подумав, що станеться з українською справою, коли Німеччина та Австрія програють війну?

•

Із Парижа йде на цілий світ гомін від величавого приняття у честь короля і королеви Анґлії, що складають першу свою закордонну візиту президентові Франції. Друга кольоніяльна імперія світу приймає в мурах своєї величавої столиці короля і цісаря першої імперії. Анґлійці мають змогу оглядати тріюмфальний вїзд своїх володарів до Парижа таки у себе дома в телевізійних апаратах. Вони бачать, як їхня володарська пара перепливає на воєнному кораблі море — Ля Манш у супроводі воєнної французької фльоти. Радіо передає їм гук гарматніх стрілів французьких батерій, що складають військовий привіт...

Анґлійський король і президент Франції стискають собі руки на париському двірці, у Бульонському ліску; кольоніяльні французькі відділи творять почетну сторожу при автах короля, президента та їхнього почоту, а парижанки із захопленням глядять на тих своїх гарних молодих офіцирів і вояків, що їдуть у червоних пелеринах на гарних арабських білих конях — (у заморській Франції їх звуть червоними чортами).

Король над гробом невідомого вояка Франції... Король і королева пливуть Сеною серединою Парижа на чердаку яхту до ратуша, де їх витає президія міста;... король і королева в Опері;... ґалеве приняття у Версайському замку у т. зв. дзеркальній салі;... король відбирає дефіляду французької армії;... французькі діти витають короля і королеву та співають Боже хорони короля! (Одна землячка приїхавши у Париж, коли побачила дітей у Люксембурському салі аж крикнула з дива: „Ах! які тут гарні діти в Парижі!).

Ціле місто в ґірляндах, прибране анґлійськими і французькими прапорами; водограї кидають снопи води; уночі електричний рай — море світла; при музиці танцюють парижани по вулицях цілу ніч та щораз вигукують — Вів ле руа! — нехай живе король! — вів ле рен! — нехай живе королева!

•

У тім самім часі у затишних кімнатах французького міністерства закордонних справ, лорд Галіфакс, анґлійський міністр закордонних справ, премієр Франції Даляділє, міністр закордонних справ Франції Жорж Боне та цілий штаб анґлійських і французьких цивільних і військових достойників — відбувають наради. „Відвідини, які потверджують політичну еволюцію світового значіння" твердить париська преса.

Анґлійський король заявив зовсім отверто таке: „Мій дід прибув сюди 1903. р. і поклав основи французько - анґлійського союзу; мій батько приїхав у квітні 1914. р., щоб потвердити цей союз і пізніше цей союз перейшов ще хресний огонь у світовій війні. Сьогодні я приїхав сюди, щоб ствердити, що наш союз нічого не втратив на своїй силі і живучости".

При обміні тостів президент Франції сказав, що французи й анґлійці мають таке саме поняття вартости людини, а король підкреслив, що демократичний режім найкраще відповідає ґенієві обох цих народів. Нині французи й анґлійці не скривають, що мають уже заздалегідь приготовану спільну команду на випадок війни; вони віддали собі до взаємних послуг свої морські пристані та летовища; вони вимінюють між собою новини щодо технічних уліпшень; вони ведуть спільну дипльоматичну ... співпрацю в Еспанії, Чехословаччині й Ки... Франція та Анґлія стоять на сторожі европ... ської рівноваги і йдуть рука в руку у побор... ванні плянів німецької геґемонії в Европі. ... раз голосніше: „гальт!" — паде з Льондону ... Парижа.

Сьогодні бавитися в якінебудь пророц... річ дуже рисковна. Чи погодяться тоталь... жави і демократії? Чи прийде між ними до ... дару? Хто виграє? Хочемо тільки при тій ... гроді запитати: Чи існує сьогодні якась ук... їнська політична ґрупа, що думає про те, ... станеться з українською справою, коли ... як в останній війні матимуть перевагу у ... Анґлія та Франція підтримана Америк... анґлійськими домініями? Юрій Студинськ...

Марево війни на Далекому Сході.

ПЕРЕГОВОРИ МІЖ СССР І МАНДЖУ-КО ПЕРЕРВАНІ.

Зі столиці Манджу-ко Гсін-кін надійшли вістки про зірвання переговорів з большевиками. Тому що нема далі ніяких вісток про японських парляментарів і не довели до нічого переговори японського амб. Шіґемітсу з ком. Літвіновом — атмосфера пересичена електрикою і кожної хвилини може дійти до зудару між японськими і большевицькими військами. По захопленні большевицькими військами Чан-ку-фен кампанія преси і відкинення большевиками японського протесту розвіяли надію на мирове поладнання справи.

Добре поінформовані японські кола сподіваються, що СССР схоче використати інцидент, щоб осягнути зобовязання Японії, що вона не звернеться проти СССР по закінченні китайської війни. Дуже можливо, що СССР розпічне теж війну з Японією, якщо Японія не схоче дати большевикам ґарантій на майбутнє. Далі японські кола стверджують, що надії большевиків на важке положення Японії безпідставні. Дуже можливе, що у звязку з напруженим положенням на большевицько-манджурському кордоні японські війська спинять марш на Ганкав аж до осени. Аґенція Домеї повідомляє, що **30 большевицьких літаків перелетіло рано над Птуін..., прикордонним містом східного Манджу-ко, незважаючи на зливний до...**

„Ексчендж Телеґраф" повідомляє, що ...нія зорґанізує велику військову демонстр... на японсько-большевицькому кордоні, як... С. С. Р. до тижня не відкличе своїх війсь... відділів. Демонстрація буде останньою ост... гою, що Японія не згодиться під ніякою ... ною на анексію гори Чан-фен. Якщоб і в ... випадку большевики не відкликали своїх ... лів — японські війська розпічнуть офензи...

Все-ж таки японський уряд не тратить ... дії, що японському амбасадорові Шіґеміт... Москві вдасться переконати большевиц... ряд про необхідність мирового поладнання ... флікту.

ЗГИНУВ БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ВОЯК

Большевицький вояк, що його взяли ... лої середи до неволі, прикордонна манджур... сторожа помер від ран, що їх дістав під... тички між манджурськими і большевиць... вояками, які перейшли кордон Манджу-ко.

„Уряд, що його мусять затвердити"...

ПЕРЕД НОВОЮ „ЧИСТКОЮ" КОМІСАРІВ?

Вчорашнє засідання найвищої ради республик СССР було доволі сензаційне — як на большевицькі умовини життя. Отже „вибранець" Сталіна пос. Уґаров, який промовляв в імени округи: московської, ленінградської, куйбишівської, вороніжської та автономних республик: татарської, башкірської і чечинської, дуже гостро критикував народніх комісарів. Зокрема Уґаров напав на комісаря здоровля Чистякова обвинувачуючи його, що він не будує шпиталів, не дбає про здоровля населення, а свою діяльність обмежує до видумування нових назв недуг. Далі Уґаров атакував комісаріят освіти за те, що не будує нових шкіл і не ремонтує старих. Згідно з пляном комісаріят освіти мав видати 85 міліонів шкільних підручників тимчасом видав ледви 34 міліони. Далі напав гостро на комісаря промислу Вотрушова і комісаря торговлі Любімова ... мова Уґарова викликала велике враж... Москві. Кружляють поголоски, що у зв... промовою Уґарова ҐПУ переведе нову „... ку" між комісарами або теж новий „... нець" вже більше не заявиться на трибу... ського „парляменту".

Слід згадати, що голова ради народн... місарів російської республики Булґанін ... вив, що Любімов залишиться на станов... саря торговлі, якщо протягом 2—3-ох м... усуне всі помилки і недостачі свого ре... Подібні догани дістали комісарі: Нар... Лобов, Тюркін і Ступов. В інших коміс... — заявив Булґанін — теж не все в ... Представляючи склад уряду Булґанін ... „Уряд, що його найвища рада мусить ... дити"...

Візита бельґійського короля в Голяндії.

Офіційна візита бельґійського короля Леопольда III. в голяндської королеви Вільгельміни визначена на листопад. Король Леопольд буде два дні в королівській палаті в Гаї і ... день у королівській палаті в Амстер...

„ЗОЛОТА СЕРЕДИНА“.

(Голос у дискусії на тему: „Війна чи мир з москвофілами?“).

При всякого роду дискусіях мусить бути якийсь чинник, що кермував би дискусією, виповідник, котрого завданням є подбати за те, щоб дискусія обертаалася в побажаних для вияснення чи вирішення проблеми рямцях, схопити відповідний мент, коли дискусія осягнула вже свою кульмінаційну точку, свою мету та устійнити її оконечний вислід. Коли дискусія йде на сторінках часопису, то таким кермуючим нею і кермуючим чинником є звичайно сама редакція часопису, або один з дискутантів, котрий дискусію започаткував та брав у ній вирішну участь. Це завдання мусить бути і на цей раз виконане. На цьому місці подаємо завваги до дотеперішньої дискусії.

Треба пригадати, що проблема, довкруги котрої мала обертатися дискусія, була поставлена так: 1) Чи побажане з точки української політичної рації порозуміння з нашими „старорусинами“ чи пак москвофілами? 2) Чи таке порозуміння можливе? 3) Чи воно можливе в площині ідеольоґічній і політичній, чи тільки в площині виключно політичній?

На ті всі питання не повинно бракувати в дискусії ясної відповіди, особливо на перше з них. Бо ясно, хтось може мати думку, що таке порозуміння можливе, але з деяких причин небажане, і навпаки, що порозуміння неможливе, хоч воно булоб бажане. Саме таку думку висказують деякі учасники дискусії на сторінках „Діла“. Інші з них здебільша добачують можливість порозуміння виключно тільки в політичній царині. Та ця дискусія перекинулася на сторінки також інших часописів, не тільки українських („Українські Вісти“, „Свобода“), але і москвофільських („Русскій Голос“, „Земля і Воля“) та навіть польських (нпр. „Польсько-Український Бюлетин“).

Цікаво, що і „Українські Вісти“ і „Земля і Воля“ висказали думку, що порозуміння ідеольоґічне булоб найбільш доцільне, але що воно неможливе. Очевидно, що цей погляд кожна з цих газет обосновує зовсім іншими арґументами.

На перше питання, чи помирення з москвофілами бажане, впала мабуть одна тільки ясно і виразно сформулована, неґативна відповідь. Позатим ще декуди була помітна між віршами нехіть до такого почину, та назагал опінія була за тим. Між арґументами речників неґативного становища почесне місце займають арґументи, оперті на статистиці, що виказують слабість і занепад москвофільського табору. Нема з ким, мовляв, миритися, бо такий контрагент ані не представляє якоїсь вартости, ані як противник не може бути грізний.

Це погляд помилковий і тому може спричинити шкоду, затьмарюючи правильну оцінку справжнього стану справи. Бо чи справді політичний потенціял якоїсь орґанізації міряємо виключно тільки скількістю явно зареєстрованих її членів, скількістю і силою підпорядкованих очевидячки її впливам леґальних установ та скількістю випущених нею леґальних періодиків і видавництв? Хіба ніхто не підпишеться під таким твердженням, бо з нього виходило би, що сильні підпольні орґанізації, які одного дня, негайно, захоплюють владу, до того часу не істнували. Я зовсім не маю наміру тут сказати, що наші сучасні москвофіли — це саме така орґанізація. Хочу лише вказати на льоґічну неправильність розумування, котра може довести до помилкової оцінки політичного потенціялу наших москвофілів. А друге: не треба забувати, що статистика — це двосічний меч. Тож ця сама статистика оцінює скількість наших москвофілів на двацять з чубком відсотків нашого загалу. І вкінці: чи не добре булоб тямити знану засаду конспіраторських практиків, таких, що вийшли переможцями, що в домашньому господарстві кожне барахло придасться?...

Щож до другого питання, то справа ідеольоґічного порозуміння висувається вже від самого початку силою факту на перший плян дискусії. Навіть речники порозуміння виключно в політичній царині мусять мимохіть доторкати і розгортати суть ідеольоґічних проблем. Тут уже сама номенклятура — це суто ідеольоґічні проблеми. Маємо діло з умовинами зовсім своєрідними. Бо нема в світі другого такого прикладу, щоб два брати, котрі вийшли зпід одної стріхи, кормилися молоком одної матері і говорили одною мовою, почувалися приналежними до двох окремішних націй та щоб хто силкувався зараховувати маси народу до якоїсь нації, котрої мови ті маси не знають.

Проблема є така: одна нація і дві національні політики. В кого є здоровий глузд, той мусить про це подумати. Ті, що бажають порозуміння виключно тільки в політиці, мусять насамперед розкусити ще такий льоґічний ребус: Які спільні, загально-національні цілі можуть мати два ворожі собі національні потенціяли? Яким правом можна вимагати солідарности в суто національній політиці від людей, котрим цілі тої політики зовсім чужі і ворожі? Як можна вкінці сподіватися, що вони забудуть про засаду „sacro egoismo“? Без розвязки цього гордійського вузла не то вже якесь ширше і глибше порозуміння, а навіть звичайний обмін думок неможливий.

І друге: доцьогочасний хід дискусії виказав (на диво!), що сяка-така розумна балачка між обома таборами була лише так довго можлива, поки бесіда йшла на чисто ідеольоґічні теми. Колиж бесіда дотокнула політичних справ, відразу посипалися бомби і шрапнелі. Оте і є головна мета й користь дискусії на ідеольоґічні теми, що дає змогу взагалі, хоч пристрасно, розмовляти. Бо в політичних справах сьогодні пристрасти такі розбурхані, що роблять балачку без попереднього приготовлення взагалі неможливою. Тут є тільки альтернатива: Я або ти!

Щойно коли будуть признані як спільні усім якісь вищі засади, можна буде вимагати від усіх обмеження еґоцентризму саме в імя тих засад.

Годі опертися враженню, що вислову про „ідеольоґічне порозуміння“ дехто в нас не зрозумів правильно, а дехто не розуміє зовсім. Ідеольоґічне порозуміння — це далеко ще не стовідсоткове узгіднення й утотожнення двох суперечних чи навіть ворожих світоглядів. Це тільки віднайдення тієї „золотої середини“, тих неспірних, признаних обома розєднаними сторонами правд, принципів, на котрі вони моглиб та мусілиб погодитися, зберігаючи врештою усю іншу, навіть найбільш екстремну суть своїх світоглядів. З цього виходить, що в цій „золотій середині“ не можуть уміститись найбільше крайні погляди, та що вже само домагання, щоби друга сторона приняла і признала такі погляди, це доказ безкомпромісовости й неспосібности вести політику компромісів. Якщо речники одної або обох сторін стануть на такому становищі, то це означає розбиття переговорів. Такий самий вислід буде, коли обі сторони, чи тільки одна з них не найдуть взагалі ніяких тез, на які моглиб погодитися. Де нема тієї „золотої середини“, там, значить, нема ніяких спільних інтересів і цілей, а є тільки одні суперечности і ворожнеча, там не може бути замирення і може бути тільки боротьба.

АНДРЕ ТЕРІЄ

КЛЬОДИНА.

Було це минулого року, в Савої, куди я мандрував зі своїм приятелем Яковом. З наплечниками, у камашах, що сягали нам аж по коліна, блудили ми одного разу від ранньої зорі по стежках гори Рок де Шер, шукаючи за альпейською рожею. Домашні ботаніки нам казали, що ця квітка з лавровим листям, рожевими коронами, яка звичайно розвивається на висоті двох тисяч метрів у сусідстві з ледовиками, находиться мабуть виїмково на цій горі, що підіймається тільки на пятьсот метрів.

Ця гора де Шер зі своїми каштановими гаями, зі своїми полями, своїми полонинами, що глибоко врізуються в ліси, зі своїми величезними білими скалами, що пнуться понад лісами, виглядає у своїй самотности наче [illegible]. Кретський лябіринт був нічим супроти замотаної мережки стежок, що тут [illegible]. Даремне ти вертався би ними; кожний раз знайдеш нові стежки і кожним разом [illegible].

Вже було коло третьої години по обіді, а ми ще не знайшли ніодної славної рожі, зате [illegible]. Сонце скажено пражило на полях. [illegible] лябіринтом зрадливої стежки, що [illegible] попід скалу і що по ріжних закрутах [illegible] нас саме там, звідки ми вирушили. З [illegible] як лилось, він нарікав на нестерпну [illegible]. Час до часу він стирав піт, мляскав [illegible] язиком та проклинав учених і природознавців, яких називав підлими хвальками. [illegible] — спіритуаліст і в нього, коли його тіло [illegible], душа залюбки вдаряє у позитивне [illegible].

— Ну, і добрі мені ботаніки — лаявся. — [illegible] від якоїсь баби, що тут ростуть альпейські рожі і не провіривши справи, записав це негайно до своїх нісенітниць. За ним інші ботаніки як стій повторили ту саму брехню. Ані один з них не бачив тієї видуманої квітки. Це називається наука, основана на позитивних дослідах. Що за нетямущість! Ці люди ставляться ще до метафізики наче до опрокиненої гіпотези!...

Після цього ми запустились у розмову дуже квасну, аж вкінці переконались, що умремо від спраги і що все більш та більш крутимось у лябіринті тією самою стежкою.

*

Коли ми вже більш як годину ходили сюди-туди в сонячній спеці, вкінці прийшли ми на скальну стіну, звідки ми побачили пожовтілі стріхи сільських домів у невеличкім горіховім лісі. Без слова — бо розмова вже перервалась давно і ми йшли зі запертими устами — поспішили ми просто до тих хат і ввійшли в одну вулицю села змучені, спітнілі, з устами висохлими наче губка.

Село, чи власне сільце, здавалось нам пустим та сонним. Всі люди були на полях, а заїзду не можна було побачити. І так ми прийшли на скісну луку, де були посаджені горіхи, а на вершку цієї луки дім гарним виглядом підіймав свою фасаду, заквітчану винною лозою. Походив мабуть з вісімнацятого століття; стріха покривала його передпокій зі стовпами та з круглими бальконами.

— Чудово тут виглядає — бурмотів Яків. А якби ми так постукали у двері?

І почали ми стукати, спочатку слабо, опісля сильніше. По кількох мінутах на першім поверсі відчинилось вікно на бальконі і в зеленім лямуванні винної лози вихилилась з вікна голова молодої жінки, чудова голівка рудого волосся і синіх очей; опісля чистий звучний голосочок спитався, чого ми собі бажаємо.

— Ми хотілиб знати, — відповів Яків, здіймаючи капелюх, — де ми находимось і де ми моглиб знайти якийсь заїзд, гостинницю?

— Ви тепер в Ешарвінах — відповів молодий та ясний голос — а щодо заїзду, то тут нема жадного.

Ця відповідь так допекла мому приятелеві Яковові, що він зробив кислу міну. Молода дівчина не могла стриматись, щоб на її вид голосно не засміятись.

— Справді тут нема заїзду, але видно по вас, які ви змучені і булоб нелюдяно залишити вас на дорозі... Ходіть ближче, відпічніть собі в нас, коли бажаєте...

І в тій хвилині збігла вдолину, відчинила двері, якими ми ввійшли до передпокою, що вів водночас до загороди і до низької кімнати, вікна якої були закриті засловами, витканими в ясминові квітки. Рухом руки позвала нас іще далі і ми станули віч на віч перед чудовою дівчиною, звинної та гарно розвиненої постаті, круглого та свіжого обличчя, прикрашеного інтелігентним чолом; чисті сині великі очі і зовсім білі зубики додавали її обличчю ще більш привабливости. Одяг її був напів селянський, напів міщанський. Як селянка мала на собі звичайну суконку та запаску з синього полотна, що прилягала до тіла, але взута була кокетніше, ніж звичайно можна побачити на селах, лискучі пряжки її черевиків з високими закаблуками ріжнились від сірих шовкових панчіх; на шиї мала стяжку веселої барви, а в її вухах блищали туркусові ковтки.

— Тільки далі, панове — сказала з ласкавою усмішкою — витайте в домі Кльодини Ляхеналь.

*

Вона завела нас до великої темної кімнати, вікна якої були заслонені деревляними сторами; було там чути повемний цитриновий за-

Чи сьогодні, на підставі дотеперішнього ходу дискусії, можна булоб дійти до висновку, що її завдання вже виконане та поставлені проблеми розгорнені і висвітлені задовільно?

Відповідь може бути тільки така: Ще ніхто з речників, ані тих, що заявилися за порозумінням у площині ідеольогічній і політичній, ані тих, що визнали побажання щодо порозуміння виключно тільки в царині чисто політичній, не засував плятформи, тобто не поставив конкретних тез, котрі могли би стати вихідною точкою для такого порозуміння під пресумпцією, що будуть одобрені обома таборами. Доцьогочасні спроби в цьому напрямку були відірвані, принагідні, неповні, інколи хаотичні.

Вкінці, колиб така плятформа чи програма була виготовлена, тобто з українського боку поставлена і принята, щойно тоді булаб нагода для другої сторони, до котрої вона булаб спрямована, заняти в цій справі становище. Та і тут вийшло не так, як треба. Ця друга сторона забрала голос передчасно і, головно, нетактовно, а навіть непристойно, неначеб це робила на чужий приказ. Та позволимо собі заквестіонувати, чи такі голоси, як голос Ганасевича, є висловом думки загалу москвофілів.

Дотеперішня дискусія може на свому конті записати вже один безсумнівний успіх: і речники українського і москвофільського табору виразно висказалися, що українці і „старорусини", без огляду на розбіжність своїх політично-національних світоглядів, признають свою приналежність до одного і того самого національно-етнічного моноліту. А чейже недавно ще було під цим оглядом дещо інакше.

Скіз.

З польської преси.

„І. К. Ц." висисає з пальця факти, щоб нацьковувати на українців.

Краківський „І. К. Ц." (ч. 201. з 23-го липня п. р.) знову робить великий крик. Знайшов собі причину. Пророчистий наголовок: **„Спільна господарсько-політична атака німців та українців у Польщі"**. За наголовком — революція: всі німецькі кооперативні й господарські орґанізації у Польщі і Данцігу підписали умову з українськими кооперативами у справі хліборобського експорту, головно збіжжя й особливо на терені Вільного Міста Данціґу. Від німців беруть у цій умові участь **„Ляндвіртшафтліхе Централь́ґеноссеншафт"** у Познані, **„Ґросгандельсґезельшафт** у Ґрудзьондзу, **„Райфайзен"** у Данціґу, і від українців **„Центросоюз"** у Львові. Цю вістку дістала редакція „ІКЦ" — як про це запевняє — безумовно з віродостойних джерел. І діставши цю вістку з тих „віродостойних джерел" „ІКЦ" алярмує польську опінію, бо співпраця української й німецької кооперації — це „явни брак льояльносьці вобец паньства польскеґо". „ІКЦ" пише:

„Так маємо з одного боку злуку всіх централь німецької кооперації в Польщі, що досі працювали окремо, і з другого боку співпрацю одноцілого німецького фронту з українцями.

„Ця вістка має дуже важне значіння політичне і господарське.

„Під політичним оглядом маємо тут спробу відтворити у змінених обставинах славетний „меншинний бльок". Таким робом німці дістають величезний фінансово-політичний вплив на українців у Польщі, підпорядковуючи господарську діяльність української людности своїм директивам. Тому, що це оторійна річ, що господарська діяльність німців у Польщі залежна від диспозиційних засобів зпоза меж Річпосполитої, — доходимо у двацятому році незалежности до такої аномалії, що заграничний осередок диспозиції матиме вплив на дуже велику частину господарських варстатів у Польщі".

Сівши на свого коника „німецької інтриґи" автор „ІКЦ" повторює всі ті твердження, що їх ми мали нагоду вже нераз читати на сторінках того часопису:

„Памятаємо голосні ревеляції польського публіциста Францішка Салезого Крисяка, проголошені ще перед війною, з яких наявно виходило, що орґанізації Гакати (Остмаркферайн) фінансували й орґанізували український політичний рух та українську господарську діяльність у довоєнній Галичині.

„Про політичні і фінансові контакти Берліна з українцями у повоєнній добі вже багато писали. Зрештою всі знають, які близькі були ті взаємини, що виявлялися у фінансуванні української акції і навіть у доставі зброї українським саботажникам.

„Свого часу на сторінках ІКЦ друкували ми ревеляційні докази, вміщуючи документи й фотографії зі стріч українських провідників з орґанами німецької влади на терені Берліна чи на терені Польщі в німецьких консулятах. Тих ревеляцій, в яких ми навели, як учасників і політиків, що живуть і працюють, м. ін. о. прелата Куницького, ніхто не заперечив".

Це в Ікаца звичайна історія, він памятає тільки те, що він колинебудь на когось вигадав, і буде це повторювати з упертістю маньяка, не вважаючи на те, що йому доказали брехню. Ось так воно є і з тими Ікацовими ревеляціями про о прелата Куницького. Появилися вони в „ІКЦ" саме в тому часі, коли о. прелат Куницький сидів у чортківській вязниці, арештований в Тернополі в часі посольської інтервенції. Очевидна річ тоді о. прелат Куницький не мав змоги ані нічого заперечувати ані спростовувати. Але ці справи, що їх „ІКЦ" тоді видавав як закиди проти о. прелата Куницького, тобто якась протипольська діяльність закордоном, були предметом окремого обвинувачення о. прелата Куницького. У цій справі приїздив до о. прелата суддя для спеціяльних доручень Янушевський до Чорткова, до вязниці, переводив слідство і потім акт обвинувачення у звязку з цим закинув о. прелатові Куницькому приналежність до ОУН та „державну зраду", окрім обвинувачення за посольські промови. На ра

пах та розкішний холод. Попросила нас зразу сісти а я не міг їй надякуватись. За той час Яків — хоча спіритуаліст — боявся за шкаралущу своєї безсмертної душі, завязав собі горло хустиною і скоро проходжувався.

— Бррр!... — почав він — пані добродійко... чи панно?..

— Панно — відрубала бистро.

— Ну, панно Кльодино, у вашій кімнаті холод наче у льоху; я трохи спітнілий і ви зробилиб мені велику прислугу, якби ви визичили мені якийсь шаль.

Вона поглянула на нього трохи здивована, а відтак засміялась:

— Прошу, хоч би й два, коли бажаєте собі!

Звинно вибігла на перший поверх та принесла тартановий шаль і вовняну хустку. Опісля сама загорнула Якова в тартан, а хустку завязала йому довкола шиї. Мій приятель, так загорнений, виглядав дуже смішно у своїм соломянім капелюсі та камашах. Дав завинутись і тримався поважно наче осел, коли його чешуть. Його сива борода аж підскакувала.

— Вже вам краще? — спитала трохи з насмішкою... — А тепер не пошкодилаб вам склянка білого вина.

— Дякую — відповів Яків, що завсіди мав манери хлопця — я волів би чогось теплого. Це здоровіше!

Вона сповнювала весело всі його забаганки і приготовила йому склянку горячого молока.

Коли Яків так піклувався „шкаралущею своєї душі", я розбалакався з панною Кльодиною. Вона не була без природного гумору і чудово оповідала про своє життя. Жила вона якийсь час у Парижі, опісля один її стрийко, після смерти якого мала дістати його майно у спадщині, взяв її до себе на провінцію, щоб ним піклувалась і вела йому господарство, бо він вже — так сказатиб — став немічною дитиною.

— І так зробилася з мене правдива селянка, — додала вона — доглядаю наше господарство і дотримую товариства стрийкові, що вже сам не може залишити своєї канапи. Я приказала витапетувати його кімнату образковим папером і я оповідаю йому казки про особи, намальвані на тапетах. Я вже одну стіну докінчила; ось так минає наш час дуже весело.

Була напричуд гарна, коли пояснювала спосіб, як забавляє дідуся. Залишила нас самих, бо мусіла йти заколисати стрийка. Легонько зникла на сходах, а Яків дивився за нею здивовано, вирячивши свої малі очі.

*

Вона вечеряла знову спільно з нами. Вечерю мали ми добірну, домашне вино блищало в чарках. Кльодина дуже сміялась з нашої прогульки, якто ми шукали альпейської рожі на Шерськім верху, і поводилась так просто та природно, що мій приятель Яків, усе завитий у свій шаль, почав ставати ґалянтним. Ешарвінське вино вдарило йому в голову і милий Яків відважувався посилати на адресу панни Кльодини вирази, запозичені з Пісні пісень. Я лишив їх на хвилину на самоті, хотячи закурити в загороді, але я чув, що Яків говорить з подвійною пристрастю. Кльодина відповідала йому з голосними вибухами сміху, опісля було тихо, але наґло почув я сухий звук, наче плескіт удару в лице... Я скоро вернувся і при світлі лямпи побачив я містичного Якова знінковілого, як долонею ґладить собі лице. Кльодина стояла поруч, її очі кидали лискавкові іскри. Побачивши мене, почала знову сміятись і тоді її риси злагіднились.

— Чи не думаєте — промовила вона до мене, — що ваш приятель занадто червоний? Мабуть сонце його обпалило, а я думаю, що йому час іти спати.

Призвала служницю і наказала, щоб вона повела нас до нашої кімнати.

— Добраніч, панове, — додала — у щасливу дорогу!...

*

Вранці, коли ми пробудились і одяглись, застали ми в долішній кімнаті тільки служницю. Кльодина дуже вранці відійшла подивитись до косарів, що косили на луці.

— Панночка прохає вибачення — сказала мені служниця — а це вона дала мені для вас.

Подала мені китицю альпейських рож свіжо нарваних. Ми йшли досить довго мовчки. Хоча ми мали бажану китицю, всеж нам здавалось, що Яків розстроєний та сердитий. Коли ми скручували дорогою до Талєйра, побачили ми нараз на Шерськім верху струнку жіночу сильвету, що відбивалась на тлі синього неба. Я пізнав в ній Кльодину. Гарна наша господиня махала нам на прощання своїм соломяним капелюхом та гострим дзвінким голосом бажала нам:

— Щасливої дороги!

— Чудова дівчина — я сказав — така весела, така природна і така жива!

— Гмм! — бурмотів Яків, — трохи невихована... Мені не подобається цей тип жінок. Їхня душа аж занадто потопає в матерії й прилипає тільки до зверхнього світа.

Бідний, наївний Яків! Ще й досі відчуває свій поличник... Я сам не містик і тому послав останнє вдячне поздоровлення. Кльодина, молода й чудова сильветка зникла вже за закрутом дороги.

З французької мови переклав

Ф. Беркут.

—о—

праві, що відбулася у Львові, суд засудив о. пралата Куницького за його посольські промови, але відкинув закид приналежности до ОУН та головної зради. Таким чином судовий присуд заперечив „ревеляції“ „ІКЦ“ у відношенні до о. пралата Куницького. Але Ікац про те не згадує, рахуючи на те, що люди забули отже можна ще раз повторити свої „ревеляції“. Все знайдеться хтось, що повірить.

Далі „ІКЦ“ пише:

„Після 1934-го року, тобто після нормалізації польсько-німецьких взаємин, явна підтримка, яку давав Берлін польським українцям, припинилась. Але виявляється, що старі контакти не ржавіють. Нова умова, що її заключили німецькі кооперативи з українськими поминаючи польські кооперативи — свідчить, що починається знову стара гра. Видно, що в політичному пляні німецьких чинників лежить: втримати звязок з українцями і навязати співпрацю, яка з одного боку зробить з українців німецьких васалів, а з другого боку створить „господарську“ оману для фінансування політичної акції українських елементів у Польщі.

„Оце політичний білянс умови, що є — ще раз підкреслюємо — якимсь новим „бльоком меншин у Польщі“

Очевидна річ, що „ІКЦ“ не пише того всього надармо. Маючи на меті цькувати він особливо підкреслює:

„Остання німецько-українська умова хіба вже виразно переступає межі господарської діяльности. Бо ніхто не повірить, що злука Данціга, Поморя і Лодзі з українськими кооперативами у Львові має на увазі господарські або кооперативні цілі. Це повязання двох кінців держави з національних оглядів з поминенням польської кооперації — це під господарським глядом щось у найвищій мірі анормальне і це треба уважати виключно за політичну акцію“.

Ось у чому річ. Ікацові саме йде про те, щоб доказати, що українська кооперація робить політичну роботу і до того ця політична акція української кооперації — „антипаньствова“. Це вже з ділянки політичної нагінки всієї україножерної польської преси й „ІКЦ“ особливо на українську кооперацію. Розвиток української кооперації — це сіль в оці „ІКЦ“. Цей розвиток треба загамувати. Але до нього треба мати претекст і „ІКЦ“ його має: українська кооперація веде протидержавну політичну акцію, бо заключила умову з німецькою кооперацією у справі.. експорту збіжжя.

Тепер приходить найцікавіше у цілій цій справі та в цілому цьому ікацівському алярмі. У цих вістках з „безумовно віродостойних джерел“ **нема ні слова правди**. Так! Довідуємося про це з комунікату, що його вміщаємо на іншому місці. Отже стара ікацівська метода: виссати з пальця факти, щоб можна було цькувати українців та їх працю з метою накликати на них репресії.

Чим Ви причинилися до звеличання ювилею „Просвіти“?

Серед яких умовин жиємо і працюємо.

Здавалось би, що чим дальше на захід, тим культурніша і толерантніша повинна бути поведінка одних осіб у відношенні до других, установ і т. п. Тимчасом переконуємося, що вже й тут зачинають брати верх добре знані нам методи поведінки. Йде нам у цьому випадку про поведінку деяких кругів населення та — що гірше — відповідальних чинників супроти нашої чисто господарської установи, що має за завдання дбати кооперативним способом про піднесення добробуту хліборобства. Цією установою є наш добре відомий Маслосоюз, який відкрив свої відділи в Катовицях і Бельську (міста промислової округи, що споживають товар, спроваджуваний з дальших околиць) і то ще в тому часі, коли ніяка польська кооперативна організація не мала там поважнішого осередку збуту набілу. Нині ця наша установа є сіллю в очах деяких осіб та установ, ба, навіть дійшло вже до того, що офіційна організація купців проголошує явно бойкот Маслосоюзу за те тільки, що він є українською кооперативою, не зважаючи на те, що це організація громадян Польщі.

Для ілюстрації повищого подаємо в дослівному перекладі текст дотичної точки комунікату „Стоважишеня Польскіх Купцуф Хшесьціян“ в Катовицях з дня 15. червня ц. р., а саме:

„Стоважишене Купцуф Польскіх Хшесьціян в Катовіцах. Катовіце, дня 15. VI. 1938. Комунікат. В справі фірми Маслосоюз. Всім членам наших Стоваришень з бранжі набілової, харчевих товарів і т. п. звертаємо увагу, що Молочарська Кооператива „Маслосоюз“ є українського походження і зорганізована на тут. терені для деяких згори передуманих політичних і господарських цілей. У звязку з повищим слід заперестати доконування закупів у фірмі „Маслосоюз“, а піддержувати чисто польські молочарські організації, як нпр. „Малопольскі Звйонзек Млєчарскі“, що має свій Відділ у Катовицях при вул. Словацького 36, якого вироби в нічім не уступають виробам українського „Маслосоюзу“. — За Управу: (—) Чаплїцкі Ст., презес.“

Два тижні пізніше тижневик „Жице Польске“, що виходить у Бельську, в ч. 27. з 3. липня ц. р. передрукував згадану точку комунікату „Стоважишеня Польскіх Купцуф Хшесьціян“ у цілости і тимсамим візвав тих купців також на терені бувшого австрійського Шлеська не закуповувати набілу у відділах Маслосоюзу.

Чи не гарні відносини, коли чисто-господарській установі закидають, що вона зорганізувала свої відділи на терені Шлеська для деяких згори „обдуманих політичних і господарських цілей“ і в цей спосіб нацьковують суспільність, щоб цю установу бойкотувала, хочби з власною втратою на якости товару?

Думаємо, що не зважаючи на таку нагінку і такі заклики, тамошне населення не перестане купувати масло в Маслосоюзі, бо воно вже привикло до солідної обслуги та чесної поведінки, з якою не зустрічається у своїх „крикунів“.

Зачуваємо, що Маслосоюз виготовив спростування до названого часопису, а рівночасно вносить скаргу до суду за незаконну поведінку згаданого Союзу.

Побачимо, з яким вислідом.

Червоні відступають у переполоеі.

НАЛЕТ НА ПРИСТАНЬ ЧЕРВОНИХ.

Головна кватира національних військ оголосила такий комунікат: Національні війська осягнули вчора великі успіхи на гірському відтинку Салада, здобуваючи позиції червоних у Горре і Бенафар. У полон попало коло тисяча червоних. На відтинку Фанзара національні війська здобули добре укріплену місцевість Археліта і відбили всі протинаступи червоних на цю місцевість.

На фронті Естрамадури національні війська посунулися наперед на відтинках Пуенте Аргобіспо і Льохрізан та 10 км. наперед ріки Ґвадіян, змушуючи червоних до панічної втечі, які залишили багато воєнного запасу. В ночі з 20. на 21. ц. м. національні літаки бомбардували військові обєкти у Валенсії, в Алїканте і фабрику воєнних матеріялів у Кастель де Фельс недалеко Барсельони.

Чим Ви причинилися до звеличання Ювилею „Просвіти“?

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Вівторок, 24 (12) липня 1888.

ДОПОВНЯЮЧІ ВИБОРИ ДО СОЙМУ.

У двох сільських округах у східній Галичині, а саме Рудки-Комарно і Снятин-Заболотів розписано на 3-го вересня доповнюючі вибори до сойму. У звязку з тим „Діло“ цитує вступну статтю „Курієра Львовского“ у тій справі, в якій той часопис між іншим писав:

„Серед ріжних комбінацій щодо осіб кандидатів бере верх гадка, що в округах, де русини мають переважну більшість, (Рудки і Снятин) повинен вийти з урни русин-народовець. Виробляється погляд, що як кандидатом буде щирий русин-народовець, то всі виборці повинні на нього віддати свої голоси. Таке пошанування прав застережених конституцією братній національности і зірвання з деморалізуючими засобами, якими треба би добиватись сумнівної вартости перемоги у згіршуючій боротьбі, буде з польської сторони щирим поданням руки до згоди“.

„ЗІЗД МОНАРХІВ ПОЧИНАЄ НОВУ ДОБУ“.

„Російська преса не має досить похвал для Німеччини і німецького цісаря і зазначує одноголосно, що зізд обох монархів починає тепер нову добу і що від тепер Европа буде числитися з інтересами Росії. Зате виступають російські часописи дуже гостро проти Австрії і доказують, що вона тільки в самолюбних цілях старається використати дружбу з Німеччиною. Велику радість викликало також, що цісар старався при кожній нагоді, де стрічався з російським військом, говорити по російськи.

ЮВИЛЕЙ ХРЕЩЕННЯ РУСИ.

Київ, 24. липня. Вчора почалося ювилейне торжество хрещення Руси молебнем на могилі княгині Ольги, який відслужив сербський ексмитрополит Михайло. Також відбулося торжественне посвячення памятника Богдана Хмельницького.

Закарпаття.

ДЕЛЕҐАЦІЯ УЧИТЕЛЬСЬКОЇ ГРОМАДИ В ЕПИСКОПА ОЛЕКСАНДРА.

Делеґація Учительської Громади, у склад якої входили голова Громади директор А. Штефан, посол Ю. Ревай, секретар В. Свереняк і редактор А. Ворон, відвідала єпископа мукачівської епархії Преосв. Олександра Стойку. Делеґація передала єпископові письмо, в якому українське вчительство домагається завести новий правопис в учительських семинаріях в Ужгороді і того, щоб священики не вмішувалися односторонно до штучно викликаного мовного питання на Підкарпатській Руси.

При цій нагоді делеґація висловила в імені всього українського вчительства подяку за особисту участь Преосвященного на VIII-ому конґресі Учительської Громади. Єпископ Олександер обіцяв докладно переглянути всі справи, які делеґація порушила.

„НАРОДНІЙ ДІМ ПРОСВІТИ“ В РАХОВІ.

Незадовго буде готовий „Народній Дім Просвіти“ в повітовому місті Рахові. В цьому домі, якого будову почали кілька років тому, буде приміщений Гуцульський Музей. З нагоди посвячення дому мають скликати окружний просвітянський зїзд Гуцульщини.

СУБВЕНЦІЯ ДЛЯ „НОВОЇ СЦЕНИ“.

На засіданні краевого представництва в Ужгороді ухвалили субвенції для ріжних установ. Між іншими український театр „Нова Сцена“ має дістати 10.000 корон, але москвофільський „карпаторусскій театр“ дістане 30.000 кор.

—о—

ШЕФ ФРАНЦУСЬКОГО ЛЕТУНСТВА ЇДЕ ДО БЕРЛІНА.

Шеф генерального штабу військового летунства ген. Віемен прибуде дня 14. серпня до Берліна, щоб ревізитувати ген. Мільха, що був минулого року у відвідинах у Парижі.

Сторінка без політики.

Останній інкас?

Коли відкрили Америку, тоді кольоністи зовсім винищили нарід, що замешкував Америку — інкаси. Про останнього інкаса тепер тільки ходять чутки і то, мовляв, він живе десь у полудневій Америці. Як відомо, держава інкасів була знаменито зорганізована і культура стояла на високому рівні. Інкаси створили ціле невідоме до того часу закарлючене письмо, що разом з ними і загинуло. Держава інкасів займала великий терен полудневої Америки, де тепер є такі держави: Перу, Болівія, Еквадор, частина Аргентини і Чіле. Держава інкасів була наймогутніша і займала перше місце по середньо-американській державі ацтеків. Та держава правдоподібно повстала 1.200 літ перед Христом. По ній залишилися тільки руїни. З тих руїн ще можна дізнатися, як високо тоді стояла архітектура. Між іншими відкопано величезну „браму сонця" з доби культури інкасів. За останнього інкаса досі вважали Атагальпа, що з своїм примітивним військом воював з еспанцями в 16. столітті. Його військо начислювало 10 тисяч людей. Як оповідають тепер у місцевостях полудневої Америки був він лише останнім провідником інкасів, а не останнім інкасом. Кажуть ще, що королівський рід інкасів до цієї пори не вимер і втримався, навіть володіє невеличкою горсткою своїх людей. Згідно з тими переказами Атагальпа мав сина Рока, що ледви врятувався з грізного бою з еспанцями, оженившися зі своєю кузинкою. По Атагальпі став він головою королівського роду. Тепер, кажуть, його нащадок живе в однім містечку в Еквадорі і має незвичайно довге прізвище, а саме Дон-Люіс-Филіп-Гавракарі-Духікеля. В тім містечку править він своїм родом в рівночасно продає книжки та писальне приладдя. Він спокійна, опанована людина, але все чваниться і величається тим, що є нащадком Атагальпи.

У своїм чудово влаштованім домі переховує він королівські інсигнії, червоне шатро та чимало дорогоцінностей.

—o—

Човна-церкви і човна-шпитал на арґентинських ріках.

Великі громади кольоністів і цілий християнський тубильський нарід, що осів уздовж арґентинських рік Парана, Пількомаво, Борнео, Балядо — донедавна іще були без душпастирської опіки. Щойно тепер прийшла зміна. Католицькі черці, що працюють у безмежних арґентинських пампах, створили власну річну фльоту — і так тим величавим громадам несуть релігійну поміч, при цьому також дбають про їх здоровля, доставляючи їм поживу.

На арґентинських ріках пливають прегарні човна-церкви. Кожний човен на чердаку має каплицю з прегарною деревляною вежею. На деяких вежах є вирізьблена статуя Христа або Божої Матері. Ті всі човни на розгойданих водах виглядають зовсім, як рухомі церкви. Водяні каплиці мають такі стіни, що розсуваються. Як вони підпливають до берега, тоді стіни розсуваються і люди, що є на березі можуть сміло брати участь у богослуженні. Човна є моторові. Досі таких церков на арґентинських ріках є 8. Багато ще будують. Крім цього католицькі місіонарі мають ще на човнах шпиталі. В тих перевозних шпиталях є лікарі та сестри милосердя. З хвилиною, коли пустили по ріках водні шпиталі здоровля серед кольоністів на 50 проц. поправилося.

Як добре голитися?

Американські вчені люблять займатися практичними питаннями. Чи є щось практичніше, як знайти добру раду, що робити з волоссям на бороді і під носом, що раз-у-раз відростає? Покищо вони не придумали як його знищити зовсім, а почали студіювати, як люди голяться. Для цього вони взяли своїх учнів-студентів, шоб приглянутися, як вони голяться. Вибрали таких, що їм найбільше росте волосся, чорних і білявих. Досліди були подрібні. Вчені посписували цілі томи. Покищо з їх вислідів довідуємося загально, що коли волос спочиває у воді 100 секунд, то на 70 прц. росте швидше, ніж без тої води. Але щоб голитися без води треба купувати дорогий крем. Практична рада пітсбурських професорів така: Заки голитесь натирайте лице півтора хвилини чистою гарячою водою і милом, дальші три хвилини втирайте зокрема мило у шкіру рукою і щойно після цього протягайте мило квачиком, щоб зробити піну. Вістря бритви тримати не просто, а під кутом 25—30 ступнів. А як усунути волосся взагалі без голення, над цим учені щойно роздумують.

—o—

Заздрісний за... безплатні білети.

Преріжні були вже причини, що люди відбирали собі життя. Та мабуть ще ґазетна хроніка не записала такого випадку, щоб людина відобрала собі життя із заздрости за безплатні білети. Така „історія", що виглядає неправдоподібно, трапилася в Буенос Айрес цими днями. В однім саді на передмістю біля віллі проходжувався Джон Мільтон — із прізвищем великого поета! — син багатого промисловця зі своєю нареченою Дженні Говард. Коли його наречена витягнула хустинку з торбинки, тоді вилетів заадресований і оплачений невеличкий лист до посилки. Джон підніс той лист, відчинив коперту, що була заадресована до чужого мужчини і витягнув... два безплатні білети до театру. Коли він спитав, що то має значити, вона відповіла, що посилає своєму знайомому білети до театру. Тоді Джон у великій розпуці витягнув револьвер і забився на місці.

Ріжні народи --- ріжні спорти.

Не всі народи вживають одинакового спорту. Це залежить від їх вдачі, темпераменту, традиції і підсоння. Дарма, що тепер по цілому світі поширюються ті самі роди спорту, деякі з них беруть верх у поодиноких народів. Англійці — завзятущі спортовці, дуже ріжносторонні, таки найрадше люблять копаний мяч. У цій грі вони найбільші мистці і при всіх змаганнях дружин народів, досі ніхто їх не перевищив у футболі. Індійці незрівнянні у змаганнях гокея на землі і в гокею теж їх досі не перемогли. Також канадійці непереможні у гокею на леді. Европейці нераз пробували їх перемогти — надаремне.

Зате скандинавці славляться у лещатах. Вони виграють у бігу на довжину і на скорість з перешкодами чи без. Раз нагороду дістає норвежець, то знову швед або фінляндець. Навіть завзяті японці ломлять собі зуби, коли хотять їм дорівняти. Другою спеціяльністю фінляндців це мет списом; вони перші перевищили віддаль 70 метрів. Голяндці найшвидші пливаки, головно жінки; імена Рагнгільд Гвеґар і Мамми Брави, дуже молоденьких, славні у світі. Щойно в останніх роках американці, японці та німці хотять вирвати їм цей лавр. Недосяжні у скоку американці. Австралійці та бразилійці славні у грі в польо. Гарно булоб, якби ми мали теж власний спорт, в якому інші народи не моглиб нам дорівняти. Колись це був кулачний бій, званий тепер боксом.

ЗЛОЧИН ПІД ВПЛИВОМ КРИМІНАЛЬНИХ ФІЛЬМ І КНИЖОК.

Жахливий злочин стався в цих днях у Загребі. Слідство виявило, що злочину допустилися два хлопці, один літ 19, а другий 14. Often вони пізним вечором усміхнені прийшли до одного знайомого шофера і попросили, щоб він показав їм, як кермується автом. Коли шофер сів при кермі і хотів їм показати, як це робиться, один з тих хлопців ударив шофера молотом по голові. Після цього витягнули його з авта і там ріжним ґаражовим приладдям та ножами забили його. Тіло вбитого положили в куті ґаражу, самі сіли в авто і відіхали. Поліція зараз почала слідити за злочинцями і швидко натрапила на слід. На слідстві хлопці признали до вини і до подробиць, переповівши хід злочину. Оба хлопці є синами відомих і шанованих батьків. На питання, звідки взялася в них така думка злочину, відповіли, що зробили це під впливом сензаційних фільм і кримінальних повістей. А коли спитали їх, яка ціль була того душегубства, вони не вміли відповісти.

НЕ ВИПЛАЧУЄТЬСЯ ЛИКАТИ КРАДЕНОЇ БІЖУТЕРІЇ.

Білгородська преса розписується про кримінальну подію, що розсмішила багатьох читачів. Перед двома днями поліція арештувала циганку за крадіж біжутерії. Арештована циганка скористала з хвилевої неуваги поліцаїв і ликнула кілька крадених перстенів. При дальшім ликанні поліцаї вже завважили цей маневр циганки, але не перешкодили їй, бо лягали зі сміху. Щойно за третім разом, коли циганка намагалася ликнути великий золотий дукат — розсміяним поліцаям удалося перешкодити і відобрати його циганці.

Преса підкреслює, що циганка мала щастя в нещастю, бо якби поліцаї не перешкодили їй в ликанні дорогоцінностей, циганка ликнулаби напевно цілий мішочок крадених дорогоцінностей, що могло би скінчитися для неї траґічно. Найбільше сміху викликала заява комісара поліції, який заявив репортерам, що видав відповідні доручення вязничній сторожі в справі звороту предметів, що їх циганка ликнула.

ПЯНІ ПАВЯНИ НАПАЛИ НА МІСТО.

Недавно трапився в полудневій Америці незвичайно цікавий випадок. Коло 200 павянів напало на містечко Марікані. Невідомо чого вони були такі розлючені, але однаково нападали, на чорних, як і на білих. Вибивали вони вистовові шиби, вдиралися до мешкань, розбивали начиння, ломили меблі і зїдали все, що тільки доглянули.

Затрівожена поліція оповістила, що за кожного вбитого павяна, що його принесуть до уряду дадуть велику нагороду. На другий день по тім рідкім випадку на одній бічній вулиці лежало 60 павянів. Щойно пізніше виявилось, що ті павяни „при смерти" були пяні. Вони вдерлися до спіритусового складу і випили там велику бочку. Павянів перевозили до уряду ті мешканці, що хотіли одержати нагороду. Уряд не згодився дати нагороди, бо вважав, що мешканці зовсім не намучилися при такім полюванні.

1832 ЛІТАКИ В ЦІЛІМ СВІТІ.

Згідно зі статистичними обчисленнями англійського міністерства летунства, у всім світі є 1.832 пасажирських літаків. Перше місце має Англія, бо має 444 літаків, друге Америка має 311 літаків, далі Франція 173, Німеччина 151, Італія 108, Голяндія 46. Інших держав нема на списі.

ВІЛЬГЕЛЬМ II. МАЄ 1800 КРАВАТОК.

Відомий фільмовий артист Адольф Менжу приїхав до Франції і привіз із собою колекцію краваток, що складалася з 250 найріжнородніших краваток. Цей артист мав у пляні в тих днях попарадувати в трицятьох краватках в той час, коли гоститиме англійська королівська пара. І так Менжу мав 10 разів денно міняти краватку. Він і здобув собі велике признання від найславнішого англійського чепуруна Джорджа Бруммеля, бо він уважає, що головною прикрасою мужчини є саме краватка. Одначе Менжу не осягнув рекорду, бо його перевищив знаменитий французький актор Саша Барті, що мав колекцію 600 краваток. Хто би міг собі уявити, що в цій ділянці такий рекорд ніхто інший, а... колишній німецький цісар Вільгельм II? Свого часу англійський „Бітс" подав був, що колекція Вільгельма II начислювала 1.800 краваток!

В справі смерти Володимира Нидзи.

Інтерпеляція посла д-ра Степана Біляка до міністра справедливости в справі неприродної смерти політичного вязня Володимира Нидзи у вязниці в Равічу, внесена на пленумі сойму дня 21. VII. н. р.

„В карній вязниці у Равічу помер нагло 11. липня н. р. політичний вязень Володимир Нидза, 24-літній студент львівської політехніки, який відсиджував кару вязниці за участь у нападі на консулят СССР у Львові. Батько його Данило Нидза, замешкалий у Львові на Левандівці дістав телеграфічну вістку з управи вязниці в Равічі про смерть сина і в звязку з тим поїхав 13. липня до Равіча, щоб бути на похороні сина. На запит Данила Нидзи в управі вязниці, що було причиною смерти сина, сказали йому, що вязень Володимир Нидза повісився у вязниці. По молитві коло тіла помершого сина п. Данило Нидза докладно оглянув тіло сина і ствердив на підставі свого життєвого досвіду, що на тілі, головнож на шиї, не було ніяких слідів повішення. Зате на лівій стороні лиця під оком в околиці носа і лиця завважив червону округлу пляму величини менш-більш гроша, з якої текла ропа. Ця обставина зродила у п. Данила Нидзи поважні сумніви щодо причини смерти сина. Ті сумніви збільшилися поважно, коли п. Данило Нидза довідався, що його син бл. п. Володимир Нидза на день перед смертю весело розмовляв зі співвязнями і зовсім не обявляв самовбивчих намірів. На короткий час перед смертю сина дістав п. Данило Нидза листа від бл. п. Володимира Нидзи, з якого слідно, що його син був зовсім психічно зрівноважений, фізично здоровий, обіцяв дальшу кореспонденцію, просив всяких вісток з родинного життя — так, що і зміст цього листа свідчить без сумніву про брак якихнебудь самовбивчих намірів у бл. п. Володимира Нидзи.

З уваги на те звертаюся до п. міністра справедливости, щоб зарядив доходження, які устійнилиб дійсну причину смерти бл. п. Володимира Нидзи у вязниці в Равічі, як теж видав відповідне зарядження, яке забезпечило би здоровля і життя вязнів у карній вязниці в Равічі, а на випадок ствердження службового зловживання потягнув винних смерти бл. п. Володимира Нидзи до відповідальности".

Відповідь голови Надзірної Ради Центросоюзу

СЕНАТОРА ОСТАПА ЛУЦЬКОГО НА АЛЯРМУЮЧУ СТАТТЮ „ІКЦ." З 23. Ц. М. П. Н. „СПІЛЬНИЙ ГОСПОДАРСЬКО - ПОЛІТИЧНИЙ НАСТУП НІМЦІВ ТА УКРАЇНЦІВ У ПОЛЬЩІ".

У вступній статті нинішнього „ІКЦ." я вичитав черговий наступ на українську кооперацію, зокрема на Центросоюз. У цій статті подано алярмуючу вістку, що цими днями заключено господарсько-політичну умову поміж Центросоюзом і всіми німецькими кооперативними та господарськими організаціями, що працюють у Польщі, зокрема з „Landwirtschaftliche Zentralgenossenschaft" у Познані, „Grosseinkaufsgesellschaft" у Грудзьондзу і „Raiffeisen" у Данцігу. „ІКЦ." заявляє, що ця умова мусить заалярмувати польські відповідальні політичні та господарські чинники, бо вона торкається українсько - німецької співпраці в експорті рільничих продуктів з поминенням польських організацій, робить українців господарськими васалями німців, відбудовує „бльок меншин" у Польщі та є господарським паравaном для німецького фінансування української політики в Польщі.

Як голова Ради Центросоюзу заявляю, що **ніколи не було і нема ніякого порозуміння, а тимпаче списаної умови, поміж Центросоюзом і будьякими німецькими організаціями в Польщі чи поза її межами в справі експорту рільничих продуктів чи в будьякій іншій справі.** Що торкається збуту рільничих продуктів, заявляю, що в 1937 році всі збутові операції Центросоюзу збіжжям дійшли до 52.382 тон. З цього вислано до Гданська 5 вагонів (75 тон) через „Związek Gospodarczy Spółdzielni Rolniczo - Handlowych" (колишні (P.Z.P.Z.), 2 вагони через „Landwirtschaftliche Grosshandelsgeselschaft" у Гданську і 62 вагони через відому нім. фірму „Centrala Rolników" у Познані. Цілу решту збуту на внутрішнім ринку, в цьому 239 вагонів через „Związek Gospodarczy Spółdzielni Rolniczo - Handlowych". — У 1938 році Центросоюз збув через той самий „Związek" 116 вагонів збіжжя, з чого 30 вагонів пішло на Гданськ, а через познанську фірму „Centrala Rolników" (відділ у Гданську) 108 вагонів. У 1938 році не збуто ані одного вагону збіжжя через будьяку німецьку фірму. До Гданська чи Ґдині спрямовує Центросоюз тільки ячмінь та дещо гречки, все інше збіжжя збуває на внутрішнім ринку.

Оці факти стверджують понад усякий сумнів, що поміж Центросоюзом і німецьким господарським світом нема ні умовленої, ні помітної дійсної співпраці. Інша справа, що якби й була, то очевидно не малоб це ніякого політичного значіння.

Дирекція Центросоюзу розважить, чи і як має зареаґувати на вище названу статтю „ІКЦ.", яка не тільки алярмує владу і цілу польську опінію проти Центросоюзу, але також проти національних Ревізійних Союзів, зокрема проти Ревізійного Союзу Українських Кооператив, який буцім-то закриває перед владою і польськими чинниками таку протидержавну діяльність своїх членів. У цій останній справі стверджую, що згідно з постановами кооп. закону всю діяльність нашого Ревізійного Союзу та всіх наших кооперативних централь безпосередньо провірює Кооперативна Рада, яка є відділом Міністерства Скарбу. В таких умовинах твердження „ІКЦ", що ніхто поза українцями не має вгляду в усі справи української кооперації, є таксамо безпідставне і незгідне з правдою, як і його алярми з приводу буцім-то істнуючої політично - господарської умови поміж Центросоюзом та німецькими установами.

Львів, 23. липня. 1938.

Остап Луцький.

Неписьменність — це страшний суспільний боляк, що вперто відновлюється та наростає; з ним треба вести постійну та витривалу боротьбу, щоб винищити його геть-чисто. В цьому допоможе нам найкраще буквар із читанкок „ДО СОНЦЯ" — найновіша книжечка „Просвіти".

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 18.

В. НАГЛОЧ.

УЛЬТРАБЛАКИТНІ ПРОМЕНІ.

I.

Ах, це був чудовий час!

Літо, прегарне гірське літо стояло над землею і сміялось до всіх румяними, обсмаленими лицями. Зелені рвучкі потоки гнались у долини, шуміли борами високі сосни, корови і люди пахли разом зі сіном та запашними травами. Гей! — гукали лунко русяві дівчата — мавки по дебрах, гей! неслося із широких грудей легінів по полонинах, гей! зідхав я сам блаженно, простягаючи свої зблідлені руки до доброго сонця, що шугало сюди-туди мов золотий карась у синій глибині. А може саме тоді янгола-то гралось ним як мячем по блакитньому морі?..

Я відчував, як у кожний мій нерв, у кожну клітину вливається якась невидна, чарівна речовина, що пахне як живиця і знемагає мене. Тоді десь шуміла гірська ріка, сміялись пружні струмочки, співав якийсь заблуканий тенор. Очі склеїлись щораз більше, я перестав крутити пальцями млинка на запалому животі і безжурно позіхнув.

Тоді погане хіхотіння стрибнуло знечевя мов весняний струмок у час повені. Я піднісся на своїх худих, цибатих ногах і зверещав готу...

— Хто це посмів нарушити спокій смерекового повітря, зневажити непорочну тишу гір?! ...сь, сякий-такий враже!

Я втягнув у свої вузькі груди бальсамічне повітря, напружив біцепси, що Говерлею і Піп Іваном здималися на моїх руках.

Нараз я почув нову каскаду сміху і зпозад смереки виглянула якась маленька постать.

— Хе, хе, хе... — реготався маленький дідок, підступаючи до мене. — Що це ви, товариш, кричите?

Я задеревів. Дідок робив несамовите враження. Його пронизливі очі сверлували мене і я відчував щоразто сильніше, що в ньому криється якась дивна сила. Із засохлого лоба звисав останок гирі мов справжній „оселедець" наших бравих запорожців.

Незнайомий вимахував живо смерековим шпилем і врешті тицьнув ним мені під ніс:

— Щож ви молодче так посоловіли? Сідайте і розказуйте щонебудь... хе, хе...

— Теодосій Голодняк — я засоромлено вимимрив і стукнув босими пятами.

— Не шкодить — відповів дідок і сів задумано на шовковому мосі, підібравши по турецьки ноги.

Високо над нами дебела ялиця насунула на чубок сонце мов памаранчевий берет. Жуки чимчикували кудись ділово, а довкруги дзинчали рої мушок. Тоді дідок пхнув смерековий бучок у муравлище і почав:

— Те, що я зараз вам розкажу, Теодосіє Голодняче, це не звичайні собі теревені. І леда кому не говорив би я про це. Та на вас я звернув увагу не від нині — тут його очи впились у мене мов пявки — і вас єдиного вважаю тут на тій пустині гідним пізнати мою велику таємницю. Присягніть, що нікому не зрадите нашої спільної тайни.

— Шановний добродію — і піт виступив на моє чоло — я звичайний собі студент...

— О, ні — показав дідок жовтого зуба у чорному роті — не будьте скромні. Треба лише хотіти. Про мене теж тепер ніхто багато не знає, але небавком — гого! пождіть — цілий світ гудітиме: Слава Панкратієві Порхавці!

Я миттю зірвався на рівні ноги:

— Ах, це ви, великий професоре?! Світоче науки! — затремтів мій голос і голова склонилась дололу.

І я став асистентом професора Панкратія Порхавки.

II.

— Всі ми окружені ріжними невидними силами. Вчені щойно ввійшли в цей густий ліс невідомого. Промені ультра чи інфра, промені Альфа, Бета, Ґама... але ми ще свого останнього слова не сказали!.. — і сухорлява рука проф. Порхавки блиснула у зелено-фосфоровому світлі.

Я дивився набожно у свого майстра і з запертим віддихом слухав його пророчих слів.

— Чи вам відомо, асистенте Дозику, що сміливі вчені відкрили? — професор підступив ближче. — Чи ви знаєте, що корінці цибулі, нашої простої цибулі емітують теж preважливі промені? Промені, що дають почин новому зростові, новому життю?

Потім він підійшов до вікна і задивлений у тьмяну долину рек:

— Та, що всі промені альфа, бета, ґамма, ікс чи іпсильон значать супроти моїх ультраблакитних променів життя? Питаю вас — гукнув знечевя надхненно — що?! Ні, ви ще не знаєте!

Над Карпатами зарокотіли громи. Ясна блискавиця, прорізала ґранатовий небосклін і освітила Порхавкову ляобраторію. На її тлі професор виглядав величаво. Його цінну голову окружало зеленкувате хемічне світло, а крізь вікно били в неї зигзаки блискавиць.

— Промінювання, це лиш одна із форм всемогутньої енергії. І моєю віковічною заслугою для людства буде не тільки відкрити ультраблакитні промені, але перемінити їх у вищий рід енергії!

— Майстре! гукнув я захоплений. Я ввесь до ваших услуг. Возьми мене, маестро, замість кріплика чи щура на експеримент!

І ціла нуждення, заімпровізована фізичнохемічна ляборaторія в гуцульській хижі здавалась мені кузнею кращого майбутнього нашої планети.

Професор Панкратій підступив і положив руку на моє рамя.

— Молодий друже! Ти мені потрібен до помочі. А обєкт до експериментів уже я знайшов. Та я на всякий випадок забезпечу Тебе перед непередбаченими можливостями, бо ми працюватимемо v спокусливих обставинах.

В обороні Православної Церкви.

ІНТЕРПЕЛЯЦІЯ ПОСЛА Д-РА СТ. БАРАНА ДО ГОЛОВИ РАДИ МІНІСТРІВ.

На пленарному засіданні сойму в четвер 21. ц. м. посол д-р Степан Баран зголосив велику інтерпеляцію до голови ради міністрів у справі **„збурення з наказу повітових старостів 107 православних церков, як теж спалення в злочинний спосіб без викриття підпалячів трьох православних церков у місяцях червні і липні 1938 р. на терені люблинського воєвідства, як також переслідування і карання на віроісповідно-релігійному підложі православного духовенства і вірних на терені тогож воєвідства".**

Згадана інтерпеляція пос. д-ра Барана стоїть у безпосередньому звязку з йогож інтерпеляцією до голови ради міністрів з 6. ц. м. в справі: сучасного положення Автокефальної Православної Церкви, її духовенства і вірних на терені повітів люблинського воєвідства, замешкалих українським православним населенням, як теж у справі дотеперішнього неуправильнення у формі окремого закону відношення Польської Держави до Автокефальної Православної Церкви в Польщі — і є фактично її продовженням, що обіймає події і факти по останні дні.

В новій інтерпеляції посла д-ра Барана наведено статистику колишньої уніятської холмської єпархії на основі шематизму з 1875 р., останнього, який вийшов друком, бо в 1875 р. Унію там скасовано. Цифри церков, парохій і вірних — уніятів — по деканатам (11) відносяться до стану з кінцем 1874 р. Колишня холмська уніятська епархія, що обіймала Холмщину і Підляшша, входить сьогодні в цілости у склад варшавсько-холмської православної єпархії. Уніятів на згаданому терені було в 1874 р. 249.146 душ, парохій 256, парохіяльних церков 256, філіяльних церков 74 — разом усіх уніятських церков було там 330. Всі вони після 1875 р. стали православними, а до світової війни прибули на тому терені православні церкви в 9 місцевостях, так, що всіх православних церков було там коло 340. З того числа поляки забрали під свої костели коло 150 церков, решту з приходом польської влади замкнено й опечатано; опісля був дозвіл на отворення тільки деякої їх частини. Тепер на Холмщині і Підляші з 340 церков передвоєнних, включно з церквами, що їх побудовано вже за польської влади в місцевостях, де православні церкви забрано під костел, що є так званими етатовими церквами парохіяльними або філіяльними, є всього 54 церков на близько 250.000 душ православного населення.

Багато православних церков знищено в перших роках польської влади. На основі подрібного виказу по місцевостям і повітам в останніх двох місяцях — червні і липні по день 19. липня ц. р. включно — збурено на Холмщині і Підляшші 112 церков, а три спалено, при чому акції бурення не припинено ще й досі. Між збуреними церквами є церква в Щебрешині з 1184 р., церква в Корниці з 1578 р., церква в Білій на Підляшші (собор) з 1582 р., церква в Замістю з 1589 р. — як теж церкви в Холмі (собор), в Ярославці і Модрині без точної дати збудування, але збудовані напевно ще перед берестейською унією, себто перед 1596 р. — Ці церкви — як теж і деякі інші були історичними памятниками архітектури давніх віків, які черaз збурення безповоротно пропали.

Обі інтерпеляції посла д-ра Ст. Барана, цензуровані строго президією сойму перед їх приняттям у соймі на пленарному засіданні 8. 21. ц. м., сподіємося подати в цілости без ніяких змін і додатків у тексті, в якому принято їх у соймі, очевидно в дословному перекладі з польської на українську мову. Обі ці інтерпеляції з описом деяких подій і поданням точних дат є вже сьогодні історичними документами, що відносяться до теперішнього положення Православної Церкви на Холмщині й Підляшші.

В останній інтерпеляції посла д-ра Ст. Барана є теж згадка, що в місцевостях, де в останніх двох місяцях збурено церкви (в числі 112 по день 19. липня ц. р.), місцеве православне населення мусить ще платити кошти того збурення, що доходять нераз до квоти 1.000 зол.

Нова соймова інтерпеляція посла д-ра Ст. Барана з 21. ц. м. кінчиться так (цитуємо дословно):

„Піддержуючи в цілости усі мої внески під адресою уряду, поміщені при кінці моєї вище цитованої інтерпеляції з 6. липня 1938 р., запитую:

1) „Чи уряд схоче розслідити усі вище мною наведені факти, що торкаються збурення, як теж спалення православних церков, вичислених у моїй інтерпеляції, дальше наведені факти укарання православних священників за відправу богослужень, та уділювання релігійних послуг і виселення їх з їх дотеперішніх місць замешкання, як теж факт зневаги повітовим старостою Веляновським у Томашеві голови Автокефальної Православної Церкви в Польщі о. Митрополита Діонізія — врешті факти шиканування православного населення на віроісповідно-ре[лі]гійному підложі?"

2) „Чи уряд схоче потягнути до відпо[від]дальности органи державної влади, передо[всім] дотичних старостів, які спричинили факти, на[]ведені у моїй інтерпеляції?"

3) Чи уряд схоче дати охорону правосла[в]ному населенню і православному духовенс[тву] перед незавидними шиканами і репресіями?"

4) „Чим врешті усправедливить уряд ма[со]ве бурення православних церков з наказу дер[]жавної влади і з якою це сталося метою та [чи] схоче винагородити шкоди, що повстали [вна]слідок повищих заряджень влади?"

—o—

Дні Сталіна почислені.

Шеф ГПУ на Далекому Сході ген. Само[й]лович-Лушков, який недавно втік до Япо[нії] заявив журналістам ось-що: Моїм завдан[ням] — заявив Лушков — було демаскувати мож[ли]ві замахи, шпигунства серед населення і в [ар]мії на Далекому Сході. Це викликало зазд[рість] і страх марш. Бліхера. Совітська закордон[на] шпигунська служба була донедавна дуже до[]бре зорганізована, але від коли провід у ГПУ обняв Єжов, цілий апарат на Далекому Сх[оді] кульгає зі страху перед протишпигунськ[ою]. **Головні методи інквізиції ГПУ є такі: позба[в]лення сну, позбавлення їди, накладання б[]чих кайдан, биття.** Совітське населення н[е ві]рить у масові процеси, що їх уладжує уряд, [ні] в обвинувачування в тих процесах, ні в їх [] сліди. Дипльоматичний апарат Літвінова [зов]сім розложений. Літвінов ізольований і [вт]ратив довіря у совітських можновладців. Ст[алін] „приятелює" з Ворошиловом і Бліхером. [Пер]шого боїться, другого використовує як [супер]ника Ворошилова. Не має довіря до обох [і] поручив Лушкову, щоб слідив за Бліхер[ом]. **Внаслідок глибокого незадоволення у кра[ю і] зовнішньої ізоляції переворот у Совітах [неми]нучий.** Місце Сталіна займе Молотов або [Во]рошилов. Найближчою метою москов[ських] можновладців викликати неспокій на [кор]донах Манджуко.

ДАЛЬШІ ТРАНСПОРТИ БОЛЬШЕВИЦЬ[КИХ] ВІЙСЬК.

З Москви виїзджають далі транс[порти] старшин панцирних відділів, летунства і []

—o—

Професор Панкратій Порхавка впорскнув мені під шкіру якусь дивну речовину і мені видалось, що я западаюсь у глибоке провалля.

III.

Минуло з того часу кільканацять гарячих днів та запашних ночей. Ми працювали з професором над ультраблакитними променями безуговку. Вкінці одного дня проф. Панкратій сказав:

— Сьогодні звершиться діло мого життя, праця мого мізку від кільканацяти років. Отже до побачення колего Дозику, в десятій ввечір!

Серпнева ніч удалась нам напричуд. Я сидів над срібним ручаєм і ждав на майстра.

Гей, стільки то вражінь за цей малий шмат часу! Чи справді вдасться Порхавці довершити свого діла?

Я споглядав на таємні чорні сильветки дерев, мерехтливі зорі на небі, кришталеві водицю гірського потічка — та все те не розніжувало мене. Мені здавалось, що всюди на горах, на долах, на небі якийсь таємний ткач пряде тендітну мережу з ультраблакитних променів і осотує нею усе й усіх. А люди мов мухи падуть у неї і шарпаються в обличчі великого павука нашого життя.

Враз стало мені жаль тих двоє людей, що несвідомі мали своїм особистим щастям пожертвуватись для людства. І я тяжко зідхнув.

— Гей, вгору чоло! — штовхнув мене бадьоро професор Панкратій. — Беріть, Дозику, лямпу, жарівки і динамо. Ходім, хутчіше!

Ми поволі почали спинатись угору.

— Як ця гора називається тепер? — зашамотів беззубий професор

— Оленева.

— Буде звatись Порхавкова — свиснув самопевно дідок і шпарко задріботів тоненькими ногами.

Великий мідяний місяць повис над далекими вертепами мов щаслива монета гірських парних ночей. Пахла тиша.

— Обережно, щоб їх не сполошити — прошепотів Порхавка і став спинатись навшпиньки.

Ми їх побачили. Сиділи так як звичайно. Вона чудова, струнка, русявокоса гладила ніжно його чорні, блискучі і тверді кучері. Потім його зуби блискали здоровою сніжною білиною, аж доки не зникали під дотиком соковитих, багряних уст. У світлі місяця та пара таємних любків видавалась дивно недійсною і несамовитою.

Порхавка востаннє глянув у люпу, записав у нотатнику кут насвітлювання і дав знак:

— Позір! починаємо!

Затуркотіла тихесенько машина. Заблищало фіолетно-блакитно-зелене світло і його сніп упав на дві жертви науки.

Професор споглянув на годинник:

— Останній акт почався. За годину-півтора буде фінал. Сповняться мрії.. Ультраблакитні промені Панкратія Порхавки перемінять еротичну енергію в вольонтаристичну! Епохальний винахід! — дідок цілий горів. — Революція у цілій науці, в цілому світі. Чи знаєте, що я буду найбільшим народнім героєм? Розумієте, що це значить?! Нас 40 міліонів підійде цілий світ! Слава! — гукнув враз, забувшись, на ціле горло Порхавка.

Любка зірвалась мов сполошена серна, а юнак став мов олень готовий до боротьби.

— Втікаймо! — шепнув я налякано.

— Тепер? Ніколи — харчав дідок, попавши геть у транс. — Це власне ділають промені! У ньому народжується вольонтаристична енергія. Ось він її покидає, ось іде, затиснув кулаки... Сла!...

І в ту мить юнак кинувся на нас мов скажений хижак-самець. Ми схопили машину і шугнули в хащі.

Порхавка десь загубився. А юнак гнав за мною мов несамовитий. Я замотався у малинник, кинув жарівки, динамо й люпу і біг наосліп.

„Трах!.. розлетілась на моїй голові дерев'яна скринька від Панкратієвої машини. Я приcтанув і в той мент дістав здоровий боксерський „серп" у зуби і під ребра...

IV.

На другий день я лежав над рікою [] блійний Йов. У роті бракувало півтора [] боліли всі костомахи, в голові шумів [] Ніяґари. Таксамо гарячо пекло сонце, та[] звинно хлюпались у воді чоколядові купа[льниці] таксамо тонко співав заблуканий тенор [] таннім зусиллям волі споглянув на запис[ку, що] передав сьогодні рано мені післанець.

„Коханий асистенте! Вчорашня ніч за[] знов одну главу мого життя, моєї праці [] рії всесвітньої науки. Я побачив, що мої [ультра]блакитні промені приносять не те, чого я [] Про наслідки емоціонально-потенціональної ен[]негії переконались ви, здається, самі. Сп[] з вами та дякую водночас, що ви посвя[тились] для науки. Бо я встиг скритися перед [] молодиком, зате не міг сам перек[онатись] про вплив моїх променів на його тов[] Дозику! Від сьогодні я починаю пра[цювати над] справою відмолоджування людей! Я м[] найти якісь нові чарівні промені, що [] робилиб жвавих юнаків. І я це виві[] ному інтересі!

Сподіваюсь, що ви надальше буде[те] працювати зі мною і наша співпраця [] нові овочі!

Тримайтеся холодно!
Панкр. Пор[хавка]

• • •

Того самого дня я відписав вел[] ному:

„Мій високошанований Учителю! [] більшою приємністю буду помагати Вам [] вих досвідах над новими променями [] що сам почав експерименти зі сонцем. Я [] знайомився з тою невинною жертвою [] досвіду і вона сама зацікавилася Ваш[] єю. Тільки щодо відмолодження то [] ще почекати бодай із 20 років. Гадаю [] того часу Ви зберете ввесь потрібний [] Я вибираюся у високі гори з моєю [] йомою. Вона каже, що знає таке місце [] летові промені мають зовсім колір []

ВАЖНІ НАРАДИ МІНІСТРІВ ВІЙНИ В ПАРИЖІ.

Британський міністр війни Гор Беліш відїхав, по посвяченні памятника в честь поляглих австралійських вояків у Віе-Бретоне, з шефом британського генерального штабу і двома експертами міністерства війни до Парижа.

Мін. Гор Беліш відбуде нараду з ген. Гамлен, прем. Даладіє та багатьома представниками військових і політичних кол.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ УРЯД ВІДКЛИКАВ ВІДПУСТКИ.

Дипльоматичні і торговельні представники СССР у столицях прибалтійських держав: Талінві, Разі і Ковні дістали з Москви наказ, щоб совітські службовики стрималися з відпустками аж до відкликання. Цей наказ Москви викликав ріжні коментарі в політичних колах, що пояснюють його розвитком події на Далекому Сході.

НОВИНКИ.

— **Конфіската „Діла“.** Вчорашне число (158) „Діла“ підпало конфіскаті за статтю през. д-ра Костя Левицького з наголовком.

— **Дружина Княгині Ольги** подає до відома, що домівка централі міститься у Львові при вул. Сикстуській 48, тел. 266-77. Секретаріят урядує кожного дня крім неділь і свят від год. 8 рано до 3. попол. Президія приймає кожного дня крім суботи в год. 12—1 вполудне. Зголошення в члени приймає Секретаріят і там можна дістати всі інформації. На бажання висилаємо на провінцію організаційний статут та інструкцію, як основувати повітові місцеві Дружини Княгині Ольги.

— **Цей „номер не пройдьот“.** Від 24. липня появляється у Станиславові п. н. „Народній Голос“ часопис, що є „органом українського працюючого народу“ й організаційним осередком в великої букви „Українського Світа Праці“. Вже перше число цього органу реклямує свою фірму достаточно. Є тут мова і про „поневолений нарід, що бореться з працюючим народом“ (made „совітський нарід“), і про „агентури фашизму в кожній державі“, про „фашизм як номер (!) перший“, пишеться там про „переворот (!) фашистівських зривів“ та „расистівські бредні (!)“, нападається на „теорії про безвихідність капіталістичного суспільства“, звертається увагу на „небезпеку українського націоналізму для українського працюючого народу“, а вкінці всілякі „кавалки“ про Еспанію, Австрію, конкурента Голуба, про орнати (!) розпачі, про „пащу рекіна“ і „погнії“. — Отже „номер“ собі нічого, хоч „бреднів“ є подостатком і написано чимало „страшної трагедії“. Зате нема в часописі нічого про немаловажну, думаємо, справу, а саме про „агентуру большевизму“. Шкода, бо українського читача (хіба глухого і сліпого) не возьмеш нині на такий „номер“. „Народньому Голосові“ доведеться обійтися таки без українського народу — аякже!

— **Поляки будують у Львові костели.** По посвяченні 16. ц. м. нового костела оо. Кармелітів Босих поляки приступають до будови трьох нових костелів у Львові: оо. Кармелітів на передмісті Козельники, оо. Місіонарів при вул. Двержецького і оо. Салетинів на Знесінні, де вже попередні вибудували новий костел. — У серпні ц. р. оо. Бернардини зі Львова відкривають монастир у Гусятині над Збручем.

— **Арештування у Станиславівщині.** Польська преса пише: Поліція арештувала кількох хлопців з Підпечар та одного студента техніка зі Львова під замітом висипання могили на шляху між Станиславовом і Підпечарами з написом у честь полк. Коновальця. Влада наказала розкинути цю могилу.

— **„Дом людови“ в Переволочній.** У присутності золочівського старости Плахти і полк. Домбка відбулося посвячення „дому людового“ в Переволочній пов. Золочів.

— **Нові шкільні свідоцтва.** Міністерство освіти видало низку обіжників у звязку з новим шкільним роком 1938/39. Міністерство устійнило новий зразок шкільних свідоцтв для тих, які кінчать народні школи. Свідоцтва подаватимуть загальну оцінку науки учеників та учениць. Ніяких завваг не вільно буде поміщувати на свідоцтвах.

— **Довгоречинцеві кредити для польських купців.** Банк Краєвого Господарства призначив кредити на підтримку гуртівників християнських купців. Позички даватимуть індивідуально філії Банку. Відсотки від кредитів сягають 4½ річно.

— **Кілько є в Польщі неписьменних жінок?** На основі даних Статистичного Уряду у всіх більших містах Польщі є богато неписьменних жінок. І так у Варшаві на 98 тисяч неписьменних є 68 тисяч жінок; в Лодзі на 81.000 неписьменних — 54 тисячі жінок; у Львові на 21 тис. — 15 тис. жінок; у Познані на 2 тис. — 1.500 жінок; у Вильні на 19 тисяч. — 13 тис. жінок. Отже жінок є богато більше неписьменних, ніж мужчин.

Львівська хроніка. В ресторані Цукермана при вул. Зіморовича дійшло до суперечки між двома товаришами: мясарем Яном Баранським і робітником Яном Ліпським, який зранив свого товариша ножем у груди. Раненого Баранського відвезли до шпиталю, Ліпського поліція арештувала. — При вул. Божничій ч. 22 повісився у свому помешканні Й. Капнер. Причиною самогубства тяжка недуга.

— **Скажений пес у Львові.** Минулої суботи появилася при горішній вул. Стрийській худощава собака, що забігла між бльоки міських домів, де зловив її лупій. Виявилось, що собака була скажена. Тому всі особи, що їх покусала згадана собака і всі власники покусаних собакою звірят, повинні негайно зголоситися до міського ветеринарійного відділу при вул. Буаярда ч. 2.

— **Краєва хроніка.** В Губичах викосили злодії кільком господарям збіжжа і конюшину за те, що вони зізнавали проти них у суді в Добромилі. Поліція шукає за ними. — На залізничому шляху недалеко Медики кинувся під поїзд Кухаречко і згинув. Причиною самогубства невилічима недуга ніг. — У Хирові повісився 24-літній божевільний П. Горгут. — На полі осади Заглобин, пов. Володимир невідомий напасник зранив з револьвера осадника Й. Гроцького, якого відвезли до шпиталю. На місце випадку приїхав староста і дав грошеву поміч родині Гроцького. — На передмістю Луцька Красне пожежа знищила великий столярський варстат з будинками Олександра Галковського і три автобуси. Шкода сягає понад 90.000 зол. Внаслідок пожежі варстату втратило працю 25 осіб.

— **Трагічна смерть від їдовитої мухи.** В останніх днях померла у Станиславові 39-літня Марія Устіяновичева, яку здається вкусила їдовита муха. Другий трагічний випадок трапився з 26-літньою донькою Зінґера, яка померла на запалення мізкових опон від соняшного удару.

— **Людовці бють ендеків.** В Бельску Підляськім відбулося віче людовців. Віче намагалися розбити ендеки, але дістали доброго прочухана і мусіли втікати з віча.

— **Страшне вбивство на очах розбавлених жінок.** На полях під Щенсьцівіцами недалеко Варшави знайшли тіло 27-літнього Маріяна Бічака з раною в серці та розбитою головою. Слідство виявило, що його вбив Стефан Ґенсіна, який вибрався з кількома мужчинами і жінками у напрямі Щенсьцівіц, де на полях весело забавлялися. А що попри них переходив з гармонією М. Бічак — підхмелені мужчини затримали його наказуючи, щоб він заграв їм до танцю. Коли Бічар відмовився грати на гармонії — Ґенсіна кинувся на нього, зранив його ножем й опісля добив його цеглою. Поліція арештувала вбивника і дві жінки і шукає за його товаришами.

— **Прояви здичіння між дітьми.** В окружнім суді в Катовицях відбулася небуденна розправа. На лаві підсудних засіли діти: 15-літній Гергард Зоґаля і 13-літній Станислав Ожеґовський з Шопениць. Акт обвинувачення закидає їм, що вони 1. липня м. р. свідомо вбили свого товариша 14-літнього Маріяна Кравчика, кидаючи його до ріки Рави. Акт обвинувачення закидає Зоґалі, що він убив Кравчика а Ожеґовський тільки помагав йому. Як виявило слідство оба хлопці здавали собі справу зі свого вчинку, зокрема Зоґаля все це робив з холодним обрахуванням. Зоґаля і Кравчик довший час „ненавиділи“ себе так, як це трапляється між дітьми на будь-якому тлі. Неприродно меткий Зоґаля рішив позбутися свого „ворога“ і на допомогу попросив собі Ожеґовського. Опісля обдумали як пімститися. Отже оба погодилися „про око“ з Кравчиком, опісля заманили його на беріг ріки Рави. Кравчик ішов з ними преспокійно на беріг, нічого злого не сподіваючись. На березі ріки оба несподівано кинулися на нього, звалили його на землю. Ожеґовський штовхнув його у воду, а Зоґаля старався відвернути увагу дітей, що оподалік бавилися. Коли нещасний Кравчик просив помочі і йому діти бігли на поміч, тоді Зоґаля і Ожеґовський відганяли їх і недопускали, щоб ішли його рятувати. Опісля загрозили, що горе буде тому, хто відважився б оповісти про те, що бачив над рікою. І дійсно діти мовчали, аж доки ріка не викинула тіла Кравчика. Щойно тоді правда вийшла на верх. Цікаво, що Зоґаля на розправі холоднокровно відпекувався від усього та ще відважився сказати, що зізнання всіх свідків-дітей неправдиві. Тимчасом зізнання дітей були такі переконливі до найменших подробиць, що годі повірити Зоґалі. До того ще вчитель та священник з Шопеніц висловилися про нього дуже неприхильно. Як виявилося, 15-літній Зоґала має вже багато проступків на своїй совісти. Курив, перебував у товаристві старих і підозрілих людей та кілька разів впивався. У школі був злим духом і тираном для дітей. Суд без найменшого вагання признав вину обох хлопців і засудив Зоґалу до поправного дому. Ожеґовський буде ще відповідати перед суддею для малолітніх.

— **Міліонова крадіж у міністра справедливости.** „Дойче Таґеспост“ повідомляє, що невідомі вломники дісталися до віллі б. румунського міністра справедливости Юніяна в Букарешті, звідкіля забрали 20.000 леїв готівкою, біжутерію і дорогоцінні предмети вартости понад три міліони золотих.

— **Домагається пів міліона франків відшкодування.** Б. премієр Бельгії Ван Зелянд вніс акт обвинувачення проти провідника рексістів Деґреля до суду за зневагу. Ван Зелянд домагається відшкодування пів міліона франків і відкликання закидів у часописах.

— **Підпали лісів в Америці.** У стейтах Ореґон і Вашинґтон горять великі простори лісів. Від 10-ох днів пожежні сторожі ведуть розпучливу боротьбу з пожежами, що знищили вже 35.000 гектарів ліса у північно-західній частині стейту Вашинґтон. Побоюються, що пожежа знищить дальших 16.000 гектарів лісу. Пожежа поважно загрожує містові Кемпбелв.

— **Ріжні вісти.** Папа призначив кардинала Тісеран предсідником папської біблійної комісії на місце померлого кард. Біслеттія. — В Японії є 300.000 католиків. У Токіо є 20 католицьких церков. — У СССР є 24 університети, 92 педагогічні університети і 109 учительських інститутів, які мають приняти цього року 64.820 нових студентів. — З Ясс виемігрувало до Півн. Африки 100 жидівських родин. — Румунська влада відобрала право виконувати практику 100 жидівським лікарям та аптикарям тому, що по скінченні студій за кордоном виконували свої обовязки на основі фальшивих нострифікаційних диплъомів.

Подяка.

У звязку з відбутим дня 17. липня ц. р. наколесницьким бігом Львів—Стрий—Дрогобич—Самбір—Львів Виділ С. Т. „Україна“ у Львові почувається отсим до милого обовязку зложити щиру подяку Українським Спортовим Товариствам „Ватра“ — Дрогобич, „Скала“ — Стрий і „Дністер“ — Самбір за поміч і взірцеве уладження порядку підчас переїзду змагунів через згадані міста, а спеціяльно Виділові „Ватри“ з пп. Романом Сасиком та інж. Костем Кіцилою на чолі за взірцеве зорґанізування півметку в Дрогобичі. Вп. Д-рові Мрицові зі Львова і Д-рові Могильницькому з Дрогобича за дбайливу лікарську опіку над змагунами. П. Т. Фірмам О. Левицька і С-ка та Суспільному Промислові за відступлення авт на повищу імпрезу, а Маслосоюзові за уфундування відживного перестанку в Дрогобичі. Т-вам „Скала“ — Стрий, „Ватра“ — Дрогобич і Фірмам: Ритівничому Заведенню В. Яроша — Львів, „Батя“ — Хелмек, „Даймон“ — Староґард, „Санок“ — Сянік, „Центра“ — Познань, Печиньскі — Варшава, „Електро-Радіо-Спорт“ — Львів за уфундування гарних нагород для переможця й інших змагунів бігу. Українській пресі: „Ділові“, „Новому Часові“ та „Змагові“ за поміщування комунікатів про змагання і звідомлень. І вкінці глядачам усіх місцевостей, куди вела траса бігу, за прилержування порядку підчас змагань і горяче привитання наших змагунів, що у великій мірі додавало їм сил до боротьби, та всім, що помогли і причинилися до успішного переведення цієї імпрези — щире спасибіг.

Львів, дня 19. липня 1938. р.

За Виділ С. Т. „Україна“

О. Левицький, голова — **М. Дуткевич,** секретар

Від Ред.: При цій нагоді подаємо до відома, що годинник у марморі для першого змагуна - українця у Стрию (не в Дрогобичі) призначило Т-во „Скала“ — Стрий.

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА.

§ 19. У звязку з дописом зі Отавчан, поміщеним у „Ділі" з 21. січня п. р. (ч. 13) п. з. „Школа чи тортура" львівське городське староство надіслало нам таке спростування львівської Кураторії: Неправда будьтоби Софія Броговська, учителька вселюдної школи у Ставчанах не дозволила ученикові І. класи Степанові Добрівецькому вийти на двір, щоб полагодити фізіольогічні потреби тому, що він просив її в українській, а не польській мові, внаслідок чого цей ученик мав замочити одяг і занедужати. Зате правда, що внаслідок розсліди Львівської Кураторії, що згадана учителька ніколи не мала подібного випадку підчас цілої своєї учительської праці.

Спорт.

ХТО ГРАВ БРУТАЛЬНО В ПЕРЕМИШЛІ.

Довідуємося, що левандівський ТШЛ вніс до ВГіД львівської округи письмо з домаганням покарати Сян та деяких його змагунів за те, що впорядчики Сяну нібито побили підчас змагань польського кльондза і требіто побили підчас... На цій підставі ВГіД уповажнив п. Павловського перевести слідство.

Одночасно наша Редакція дістала листи від Виділу Сяну і відпис його письма до Управи Перемиської Підокруги, в якому представлений дійсний стан справи. Виявляється, що всі сплетні, що їх розпускає ТШЛ добувається, що всі сплетні, що їх розпускає ТШЛ є твором безтично брутальної поведінки слюнників, є твором безстидного нахабства і брехні. Повищі виділові Сяну покликуються на свідоцтво окремої судейської комісії, виделегованої спортовою владою на змагання Сян — ТШЛ у Перемишлі, а саме на п. Далецького і проф. Романця та стверджують: 1) що нотатка у „Віку Нові" в 20. п. м. є від початку до кінця видумана, а тенденція її наскрізь провокаційна; 2) що Бас П. (завіш. ВГіД звільнив від відповідальности) вонцуа у варварський спосіб змагуна Сяну Рашівського без мяча, а що суддя виключив його з гри. Наслідком дальших брутальних чинів змагунів ТШЛ були контузії Орського, Неофіти, Холяви і Рашівського, що ще до сьогодні не зовсім вилікувалися з ран; 3) що жодного змагуна Сяну суддя навіть не упімнув, що доказує про гру фер Сяну, знаного зрештою загально із може навіть надто мягкої гри. За свою фер гру був Сян нагороджуваний двічі (1936/37 і 1937/38) чашою, що її дістав від Управи львівської округи.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Субота, 23. VII. год. 8. веч. „Жовнір королеви Мадагаскару".
Неділя, 24. VII. год. 4. попол. „Люди в білому".
Неділя, 24. VII. год. 8. веч. „Мусиш бути моєю".
Понеділок, 25. VII. год. 8. веч. „Іван".

Театр Ріжнородностей:

Від понеділка 11. 7. нечинний.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

ТИСЬМЕНИЦЯ:
22. VII. Чарівна дівчина. (Виступ Стефи Стадниківної).
23. VII. Казка старого млина.
24. VII. Синя квітка.
ТОВМАЧ:
25. VII. Добродійна Сузанна.
26. VII. Чорноморці.
27. VII. Тітка Карла.
28. VII. Жінка на цензурі. (Виступ Стефи Стадниківної).

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

ВОРОХТА.
23. VII. Шалена Льоля.
24. VII. Лісова пісня.
ЖАБЄ:
25. VII. Орфей у пеклі.
26. VII. Орлеия.
27. VII. Пригода в Черчі.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЖАБЄ.
23. VII. Пан Твардовський.
24. VII. Гетьман Полуботок.
МИКУЛИЧИН:
25. VII. Мати наймичка.
26. VII. Чесна Сузанна.
27. VII. Пісня Бескиду.
28. VII. Мазепа.
29. VII. Безталанна.
30. VII. Гетьман Полуботок.
ВОРОХТА:
1. VIII. Мати наймичка.
2. VIII. Чесна Сузанна.

КІНА.

АДРІЯ: „Дорога до слави"; „Північ кличе".
АПОЛЬО: „Алярм у Пекіні".
АТЛЯНТИК: „Десятьох з Павяка".
БАЛТИК: „Ті оборонці"; „На хмародері".
ВАНДА: „Люби лиш мене"; „Больцьо і Льольцьо".
ГРАЖИНА: „Діти вулиці"; „Герой мимоволі".
ЕВРОПА: „Пансіон Мімоза".
КАСІНО: „Кадети марнарки"; „Життя вдвійку".
КОПЕРНИК: „Циганська княжна".
МАРУСЕНЬКА: Нечинне з причини реконструкції.
МЕТРО: „Пропащий звід" і Теодора робить карієру".
МІРАЖ: „Ромео і Юлія".
МУЗА: „Більше чим секретарка"; „Не мала любови".
ПАЛЯС: „Шейк" з Рамоном Новарро.
ПАКС: нечинне.
РАЙ: „В заметілі вогню й заліза" та додатки.
РІЯЛЬТО: „Любовні маневри".
РОКСІ: „Найгарніший день у мому життї".
СВІТ: „Я сказала неправду" зі Смосарською; „Жінка має завжди рацію" з Лілі Понс.
СТИЛЕВЕ: „Чорти побережжа" і ревія „Уста й вишні".

Позір! Єдині українські шоферські курси **інж. Ярослава Білинського**
Провадженi українськими фаховими силами, поручаються всім, що хочуть здобути всесторонне знання в ділянці моторизації та запевнити собі певний прожиток. — **Інформації і вписи щодня.** —
Львів, вул. Сикстуська 43. — Телефон 271-55.

ТОН: „Зрадницький провал"; „Пробудись і живи!"
УТІХА: „Пісня засуджениців" і ревія.
ХИМЕРА: „Дівча з далекої півночі".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська)
„Мадейра".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовид" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Голяндія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 23. липня 1938.

6.45 Рух., 7.00 Ран. ден., 7.15 Орх. з Вильна, 8.00 Погід. ран. авдиц., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. авдиц., 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Обід. музика, 15.05 Госп. вістки, 15.10 Завтр. програма, 15.15 Театр уяви для дітей — слуховище „Лісова королівна", 15.45 Господ. вістки, 16.00 Розр. концерт, 16.45 ЦОП — репорт., 17.00 Вістки з міста й провінції, 17.10 З альбому співака, 17.45 Спорт. гутірка, 17.55 Гальо — спорт! 18.00 Наша програма, 18.10 Коли співав Шаляпін — репортаж із плит, 18.45 „Могорт", лицар. рапсод., 19.00 Клярнет. речіт., 19.20 Акт. гутірка, 19.30 Нар. мельод. з Віленщини, 20.00 Авдиція для поляків за кордоном, 20.45 Вечір. ден., 20.55 Акт. гутір., 21.00 Розмова зі слухачами дир. Петрі, 21.10 Нар. капеля, 21.40 Фрагм. плавацького метчу Польща—Фінляндія і спорт. вістки, 22.10 „Година несподіванок", 23.10 Ост. вістки вечір. ден. метеор. комунікат.

Неділя, 24. липня 1938.

7.15 Ран. пісня, 7.20 Орх., 8.00 Ран. денник, 8.15 Хлібороб. газетка, 8.35 Львів здоровить, 8.40 Хлібороб. гутірка, 9.05 Музика з пл. В танк. ритмі, 9.15 Регіон. трансмісія з Кремянця, 11.45 Муз. перегляд, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Муз. ранок орх. з Вильна, 13.00 Літературний нарис про Е. Ожешкову, 13.15 Пані при кермі — гутірка, 13.20 Обід. музика, 15.00 Авдиція для села, 16.00 Регіон. трансмісія з Кремянця, 16.30 Театр уяви, слуховище „Вузол", 17.10 Форт. речіт., 17.40 Звуковий тижневик, 18.10 Підвечірок при мікроф. — орх., 19.00 Бюро студій, 20.00 Завтр. програма, 20.05 Популяр. слов.-муз. авдиція, 20.35 Місцеві спортові вістки, 20.40 Політ. перегляд, 20.50 Вечір. ден., 21.00 „Мельомани" — вес. авдиція, 21.30 Фрагм. І. плавацького метчу Польща — Фінляндія, 21.50 Заг. спорт. вістки, 21.51 Спорт. вістки, 22.10 Танк. музика з пл., 22.15 „Діва" — водевіль, 23.00 Ост. вістки вечір. ден. і метеор. комунікат.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 23. липня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. муз., 19.00 Форт. концп., 20.30, 21.00 Оперетка В. Колля, 22.30, 23.00, 24.00 Лег. й танк. муз. БІЛГОРОД 20.00 Н. пісні, 21.00 Оперет. мельод., 22.15 Нар. пісні, 22.40, 23.00 Розр. муз., 23.10 Танк. муз., БУДАПЕШТ 17.30, 18.00 Джез. муз., 18.45, 19.00 Орх., 20.00, 21.00 „Гейша — оперт., 22.10 Циган. муз.; ВІДЕНЬ 19.00 Пісні й нар. муз., 23.00 Розр. конц., ДОЙЧЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Солісти, 20.10, 21. „Радість і смуток любови" — хор і орх., 22.30 Дует, КОШИЦІ 18.00 Для Закарп., МІЛЯНО 17.15 Танк. муз., 19.30, 20.30 Розр. муз., 21.00, 22.00, 23.00, 24.00 „Льогенгрін" оп. Вагнера, МІНХЕН 13.15 Розр. конц., 18.10 Солісти, 19.00 Розр. муз., 20.10, 21.00, Вес. вечір, 22.20, 23.00 Танкова муз., ПРАГА 12.45 Орх., 18.20 Військ. орх., 19.20, Сальон. кварт.; РАДІО ПАРІ 20.15 Вокаль. дуети, 21.00 Джез. муз., 21.45 Веч. конц., 22.05 Симф. муз., 23.00, 24.00 Танк. муз. РИМ 17.15 Спів. речіт., 10.30, 20.30 Розр. муз., 22.20, 23.00, 24.00 Танк. муз.

Неділя, 24. липня 1938.

БЕРЛІН 12.00 Орх., 14.10 Конц. з пл., 18.00 Розр. муз., 19.00 Військ. орхестра, 20.10 Розр. конц.-орх. і кварт., 22.30, 23.00, 24.00 Розр. муз.; БІЛГОРОД 18.00 Пісні, 20.00, 21.00 Нар. муз., 22.15 Розр. муз.; БУДАПЕШТ 12.30 Орх., 15.45 Циган. муз., 17.30 Форт. речіт., 18.30, 19.00 Легка музика, 20.10, 21.00, 22.00, 23.00 „Гари Янош" — оп. Кодалія з Шегедину; ВІДЕНЬ 16.00 Смичковий квартет, 18.00 Свято нар. пісні, 19.00, 20.00 Вес. муз.; ДОЙЧЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Гарні мельод.-орх., 19.00, 20.00 Орх. і солісти, 22.30, 23.00, 24.00 Легка й танкова музика; МІЛЯНО 17.15, 18.00 „Мадам Батерфляй" — оп. Пуччінія, 20.35 Розр. муз., 21.00, 22.00, 23.00 „Набукаднезар" — оп. Вердія; МІНХЕН 13.00 Попул. музика, 18.00 Кантата на орх., хор і солістів, 19.10 Розр. концерт, 20.10 Муз. вечір; ПРАГА 12.25 Попул. концерт, 15.30 „Король волоцюг" — оперета Фрімля, 17.30 Військ. орх., 18.00 Радіоорх.; РАДІО ПАРІ 18.00 Легка музика, 18.30 Розр. муз., 19.30, 20.15 Пісні, 20.30 Віольонч. речіт., 21.05, 22.00 Англій-франц. конц., 23.00, 24.00 Танк. музика; РИМ 17.15, 18.00 Конц. з Ляйпцігу, 20.35 Розр. музика, 23.15 Танк. музика.

Понеділок, 25. липня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00, 18.00 Розр. муз., 20.10, 21.00 Вес. муз. вечір; БІЛГОРОД 18.05 Нар. пісні, 18.20, 19.00 Радіоорх., 20.00, 21.00 Опера з пл.; БУДАПЕШТ 12.05 Концерт солістів, 13.30, 23.10 Циган. музика, 17.00 Танк. музика, 18.15, 19.00 Поліц. орх.; ВІДЕНЬ 11.00 Конц. Бетовена, 11.45, 12.00 Реквієм Моцарта, 15.30 Орх., 17.00 Пісні, 17.20 Кварт. Моцарта, 19.30 Кварт. Бетовена, 21.00 Кантата, 23.00 Орх.; ДОЙЧЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Нар. мельод., 16.00 Попоєдун. конц., 18.30, 19.30 Розр. муз., 20.10 Військ. орх., 22.30 Твори на орг. і дуту орх.; КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття; МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.30, 20.30 Розр. муз., 21.10 Розр. мельод., 21.30, 22.00, 23.00 Симф. концерт; МІНХЕН 16.00 Попол. конц., 18.20 Орх. і сол., 20.20 Танк. й розр. муз., 21.30 Пісні Шумана, ПРАГА 14.10 Конц., 1740 Співоч. речіт., 18.20 Розр. музика, 21.10 Симф. Двожака; РАДІО ПАРІ 19.15 Пісні, 20.15 Форт. речіт., 20.30, 21.00, 22.00 Трансм. з Віші; РИМ 17.15 Солісти, 19.30, 20.30 Розр. музика, 21.10, 22.00, 23.00 Опер. вечір.

БІРЖА.

Львів 22 липня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 90·17, 89·70, Доляри американські 5·30·50, 5·28·00 Доляри канад. 5·27·50—5·25·00, Фльорени гол. 293·74—291·00, Франки фр. 14·79—14·49, Франки швайцарські 122·05—121·2 Фунти англ. 26·20—26·04, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 16·00—12·00 Кор. дан. 116·90—116·05 Кор. норв. 131·58—130·60 Корони шв. 135·14—134·14 Ліри італ. 23·60—22·70, Марки фінлян. 11·57—11·30, Марки нім. 80·00 — 74·00, Гел. Авін 26·20—25·95, Марки нім. срібні 101·00 — 95·00

Акції.

Банк Польський 126·00 Цукор. 36·00 Вугіль 31·25, Ліпьпоп 85·50, Моделі 13·50, Островець 38·25, Стараховичі 39·25 Габербуш 48·500.

Папери.

4 і пів проп. внутр. 67·50, 67·00, 3 інв. 1 ем. 82·75, серія 92·75 3 пов. інв. 2 ем. 81·34 серія 90·25 5. конверс. 70·75 пров. дол. 41·50 4 консол. 67·50
Тенденція дещо слабша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 22. липня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·73 зл.
1 кг. масла бочков. вил. в опак. 2·60 зл.
молоко . . . . . 15—16 сот.
яйця (копа) . . . . 3·70 зл.
Тенденція слаба.

МЕШКАННЯ

ДО ВИНАЙМУ 2 кімнати і кухня з повним комфортом від 1. серпня, вул. Пиякова 26 1589 1-1

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ВИСОКОГО, симпатичного, на певнім становищі до 36 літ пізнає багата і приваблива. Зголошення до Адміп. „Діла" під „Любов" 1566 1-1

ПАНА старшого, поважного, інтелігентного, гарної презентації, матеріяльно незалежного у Львові пізнає навіть в матримоніяльній цілі 50-літня приємна жінка, матеріяльно незалежна. Зголошення зі знимкою до Адм. „Діла" під „Спільні проходи". 1-1

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

УКІНЧЕНА семинаристка або гімназистка, солідна, працьовита і терпелива, шукає зараз заняття при родині до науки дітей з лекцією. Зголошення з подачею вимог: Гр.-кат. Парох. Уряд, Королівське Свиновідсько Вишнє. 1586 1-1

РІЖНІ

ВІЧНІ ПЕРА направляє майстерня „ПРЕЦИЗІЯ", тепер Шайнохи 1. 1537 1-1

ОГОЛОШЕННЯ.

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого пудру „CSAVE" 50 сот.
Пробний пакет. Перфумерія
С. ФЕДЕРА
Львів, вул. Сикстуська 2
Філія Коперника 15 а
Філія: вул. Галицька ч. 14

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10